

SLOVENSKI NAROD

izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznika. — Inerati do 50 petiti vrti a Din 2, do 100 vrti a Din 2.50, od 100 do 300 vrti a Din 3, večji inerati petiti vrti a Din 4. — Popusti po dogovoru, inerati davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za tuzemstvo Din 25.— Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knapjeva ulica 66a. a.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-36

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 2b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Grozote španske državljanske vojne:

Cvetoča mesta se spreminjajo v razvaline

Generala Franca in njegove poveljnike obtožujejo najhujših grozodejstev — Nad 300.000 žensk in otrok je pribežalo v Bilbao — Zahteva po mednarodni zaščiti pred frankovskim pokoljem

Bilbao, 29. aprila. AA. Havas. Predsednik baskovske vlade Aguirre je izjavil, da najodločnejše zavrača cin zem ki ga širi sovražnik. Ko raznaša vesti da smo mi odgovorni za rušenje mest in požare po mestih. Pozivam vse tuje novinarje in konzularne zastopnike, naj povedo, kaj dela sovražnik že nekaj tednov na naši fronti. »Pred Bogom, pred zgodovino in pred vsem svetom trdim da je trideset nemških letal tri ure metalo bombe na nezavarovano prebivalstvo v zgodovinskem mestu Guernici. Ta letala so se strojnjam; podila žene in otroke, ki so se hoteli rešiti z begom. Baskovski narod se je zmeraj boril za svobodo in demokracijo in danes je v Bilbao pribežalo 300.000 otrok in žena, ki iščejo strehe. Zanje zahtevamo zaščito, za naše moške pa ne zahtevamo ničesar, ker se bodo neizmerno borili za svobodo svojega naroda.

Divjaštvo Francovih čet

London, 29. aprila. br. Vesti o krveločnem pokolju v Verrižu. Elbaru in drugih krajih na baskovski fronti, so izvale v angleški javnosti veliko ogorčenje. Vsi listi objavljajo podrobnosti o zavzetju teh krajev, ki so z vojaškega in strateškega stališča brezpomembni in se tem bolj čudijo pobesnelosti francovcev, ki so po neopotrebnem ubijali ženske in otroke ter uničili najlepše kraje baskovske dežele. »Times«, »News Chronicle« »Morningpost« in drugi listi zahtevajo od vlade, naj pokrene mednarodno akcijo za obrambo človeških pravic pred početjem francovcev. »Times« pišejo, da general Franco nima več niti najmanjše pravice sklicevati se na to, da vodi boj za pravično stvar ali celo za obrambo vere, ker je njegovo početje najnavadnejše razbojništvo. Tudi v spodnji zbornici je bilo danes zaradi tega vloženih več interpelacij. Zunanji minister Eden je v imenu vlade izjavil, da obžaluje španski narod, ki mora prenašati take grozovitosti, vendar pa vlada nima sredstev, da bi to preprečila. Ne glede na to bo storil vse, da se ta nečloveški način borbe omili in da se zaščiti vsaj nedolžni otroci in ženske. Simpatije za generala Franca v angleški javnosti polagoma popolnoma izginejo in celo oni, ki so ga doslej zagovarjali, priznavajo, da ne zasluži nikake obzirnosti več.

London, 29. aprila. g. Uničenje zgodovinskega mesta Guernica po nacionalističnih letalih je izzvalo mnogo protestov. Poudarjajo, da je bilo mirno mesto ki je še pred dvema dnevmi štelo 10.000 prebivalcev, popolnoma porušeno. Angleška delavska stranka je pozvala angleško vlado, naj poveri Društvu narodov preiskavo o

tej zadevi. General Franco zanika vsako obstrlejanje po frankovskih letalih.

Vrhunec grozote

London, 29. aprila. AA. Odbor delavske stranke je danes izglasoval resolucijo, ki pravi:

Trpljenje španskega naroda je doseglo vrhunec grozote z zločinskimi bombardiranjem upornikov. Britanska delavska stranka obsaja ta gnusni zločin nad baskovski, ni meste, ki so brez obrambe. To bombardiranje izključuje slehern vojaški cilj, in pomeni hudodelstvo in kršitev osnovnih načel prostetjenosti.

Resolucija zahteva, da britanska vlada ukrene vse kar je potrebno in sicer s posredovanjem Društva narodov.

Obstreljevanje Valencije

VALENCIJA, 29. aprila. AA. Snoci sta uporniški križarki »Camarias« in »Balears« močno bombardirali predmestja v Valenciji. Ubilih je bilo 5 ljudi, okoli 30 pa ranjenih. Križarki sta nato odpluli proti Castelli. Republikanska letala so jih zasledovala.

Bombardiranje Madrida

MADRID, 29. aprila. AA. Havas: Včeraj popoldne je bilo razmeroma mirno. Popoldne ob 16. uri je začelo sovražno ločnišvo koncentrirano strelati na Madrid. Topovski ogenj je trajal eno uro.

Eden ne verjame generalu de Llanu

London, 29. aprila. AA. Havas. V spodnji zbornici je včeraj rekel Eden, da je čital v tisku govore generala Queipa de Llanu. Eden je rekel, da je jasno, da nima namena pripisovati temu govoru niti najmanjše pozornosti.

Odpoklic irskih prostovoljcev

Dublin, 29. aprila. z. Vojni minister general O'Duffy je izdal odlok, s katerim odreja takojšen povratek irskih prostovoljcev, ki so se delili borili na strani generala Franca. V vladnih krogih naglašajo, da se niso odločili za ta korak samo zaradi zakonov o nevtralnosti v španski državljanski vojni, marveč v prvi vrsti zaradi tega, ker ne bi bilo združljivo s častjo in ponosom Irke, če bi se njeni sinovi borili na strani ljudi, ki streljajo na ženske in otroke ter rušijo mesta brez potrebe zgolj za to, da bi poceni pršli do zmage.

Francova poročila

Salamanca, 29. aprila. AA. Havas: Tukajšnji radio objavlja zadnje vesti z baskovske fronte:

Nashe čete so zavzele Durango vkljub meglji, ki je ovirala delo letal in topov. Sovražnik je zbral mnogo bataljonov pri Durangu, vendar pa je videl, da je vse to brez uspeha. Prebili smo sovražno črto pri Durangu in zajeli mnogo sovražnikov. Na bojišču je obležalo nad 300 sovražnikov. Kolona, ki je zavzela Lequeto, je napredovala že za 4 km naprej od tega mesta.

Francov protest

London, 29. aprila. g. Uradno objavlja, da so španske nacionalistične oblasti pri angleškem poslaniku v Hendaye vložile protest, da je angleška vojna ladja »Hood« spremljala v Bilbao tri angleške trgovinske ladje, ki so bile vsidrane v Saint Jeanu de Luz. Angleške oblasti odklanjajo to trditve. Francovci se dalje pričujejo zaradi tega, da je angleška torpedovka »Firedrake« udrla v španske teritorialne vode, da zagotovi zaščito angleških trgovinskih ladij. Angleške oblasti izjavljajo, da tudi ta očitke ne odgovarja dejstvom. Angleška torpedovka se je omečila samo na to, da pojamni angleškim trgovinskim ladjam, kije se pričnejo španske teritorialne vode.

Angleška vlada pa še vedno ni dobila odgovora generala Franca na angleško pritožbo, da so frankovska letala napadla angleške trgovinske ladje. Zadržane angleške ladje so odpeljali v frankovsko pristanišče, kjer so zaplenili njihov tovar.

Punt v Francovem taboru

Hendaye, 29. aprila. AA. Havas: Po vestih iz Španije, je dal general Franco zapreti Manuela Jebilia, voditelja španskih falangistov, ker ni hotel pristati na Francove pogoje o združitvi milicnikov z drugimi političnimi strankami. General Franco je tudi odredil hišni zapor znanemu polkovniku Jagui iz istih razlogov. Vendar

monijo, da bosta kmalu oba zopet na prostem.

Francov finančnik v Rimu

NEAPELJ, 29. aprila. AA. Havas: Znan španski finančnik Juan March, ki je preživel v Italiji 14 dni, ej včeraj z italijanskim parnikom »Re« odplaval v nacionalistično Španijo.

Priprave za izpraznitev Bilbaoa

Pod zaščito angleških in francoskih vojni ladij bodo spravili na varno 160.000 žensk in otrok

Pariz, 29. aprila. z. Včeraj popoldne je posebna deputacija baskijske vlade obiskala zunanjega ministra Delbosa ter mu predložila prošnjo baskijske vlade, naj bi Francija in Anglija pomagali pri zaščiti civilnega prebivalstva, zlasti žensk in otrok, ki so izpostavljeni brezobzirnemu bombardiranju s strani frankovcev. Baskiska vlada namerava z ladjami spraviti na varno okrog 160.000 žensk in otrok, ki so pribežali v Bilbao in so začasno nastanjeni v mestu in okolici. Ne le, da je nemogoče spraviti toliko beguncev pod streho in jim oskrbeti hrano, temveč ovira navzočnost žensk in otrok tudi vojaške operacije baskijskih čet. Zato hoče baskiška vlada spraviti predvsem ženske, otroke in starce na varno. Odpremiti jih namerava s trgovskimi ladjami deloma v inozemstvo, deloma v republikansko Španijo. Ker pa obstoja

verjetnost, da bodo frankovci skušali bombardirati tudi te transporte beguncev, prosi baskiška vlada Francijo in Anglijo, da s svojo vojno mornarico zaščitita te transporte.

London, 29. aprila. z. V spodnji zbornici je bil včeraj popoldne sestanek, ki so se ga udeležili člani delavske in liberalne stranke. Na tem sestanku se proučili poročila o grozodejstvih frankovcev na baskiški fronti. Sprejet je bil sklep, naj angleško društvo za zaščito otrok prevzame skrb za prevoz žensk in otrok iz Bilbaoa v varnejše kraje. Poslanec Roberts, ki je o tem sklepu obvestil zunanjega ministra, se je kmalu nato vrnil s poročilom, da vlada odobrava ta sklep in da bo to akcijo z vsemi sredstvi podprla. Angleške vojne ladje bodo ščitile te transporte, po potrebi pa tudi same prevzele prevoz.

Med Albanijo in Italijo ostane vse pri starem

Albanija ostane neomažno zvesta Italiji

Tirana, 29. aprila. br. S posebnim letalom je včeraj pristal na tiranskem letališču italijanski zunanji minister grof Ciano, ki ga spremlja več višjih uradnikov zunanjega ministrstva in novinarjev. Na letališču so ga pričakovali vsi člani vlade, poveljniki tiranske garnizije in drugi dolžniki. Po medsebojnem pozdravu je grof Ciano pregledal častno četo, nakar se je odpeljal v mesto. Albanska prestolnica je vsa v italijanskih in albanskih zastavah. Velika množica, ki se je zbrala pred vladno palačo, je priredila italijanskim gostom navdušene ovacije. Grof Ciano se je takoj po prihodu vpisal v dvorno knjigo, nato pa se je podal na italijansko poslanstvo. Opoldne je bil sprejet v avdienci pri kralju Zogu. Popoldne pa je imel daljši razgovor z ministrskim predsednikom in zunanjim ministrom albanske vlade. V Tirani bo ostal italijanski zunanji minister tri dni.

Glasilo albanske vlade »Trinta« objavlja o obisku italijanskega zunanjega ministra uvodnik, v katerem naglašajo prisrčne odnose med Albanijo in Italijo, kateri bo ostal albanski narod vedno hvaležen za vso podporo, ki mu jo je nudila v najtežjih časih. Albanski narod dobro ve, da je vsa albanska trgovina usmerjena v Italijo in da lahko samo od Italije pričakuje gospo-

darsko in finančno pomoč. Italija pa je tudi spoznala važnost Albanije in je zaradi tega navezala z njo najtesnejše stike. Obisk italijanskega zunanjega ministra je le dokaz, da se v teh odnosih ni ničesar spremenilo.

Rim, 29. aprila. AA. Stefani: Diplomatski urednik Stefanija poroča, da se je pogodba med Italijo in Albanijo, ki je stara deset let, lepo obnesla. Ta pogodba štiti neodvisnost Albanije ter je bila za Albanijo samo koristna, ker Rim ni nikdar zahteval nobenih žrtv. Slična lojalna politika je vpostavila prijateljstvo med Italijo in Avstrijo, Madžarsko in Jugoslavijo. Albanija je v tisti vrsti balkanskih držav, ki zaslužio največ zaupanja in največ varščin. Smisel sporazuma med Italijo in Albanijo je danes prav isti kakor je bil pred 10 leti, to je popolna neodvisnost in mirna ljubni razvoj Albanije. Taka politika je lahko za vzgled razvoju balkanske politike.

Nobenih novih dogovorov

Rim, 28. aprila. o. Listi poudarjajo, da v Tirani ne bo sklenjen nikak nov sporazum, temveč se bo le ponovno afirmiralo že tradicionalno italijansko-albansko politično prijateljstvo in gospodarsko sodelovanje.

Filmsko mesto v Rimu

Rim, 28. aprila. br. Min. predsednik Mussolini je dopoldne slovesno otvoril novo zgrajeno filmsko mesto, za katero je lani osobno položil temeljni kamen. Filmsko mesto obsega 600.000 kvadratnih metrov in je po svoji tehniki, ureditvi največje v Evropi. Ima lastno elektrarno, ki ji zadostoval za razsvetljavo mesta z najmanj 300.000 prebivalci. Pri otvoritvi so napravili prve posnetke filma, za katerega je spisal snov Mussolinijev sin Vittorio. Film obravnava povzdig Italije in italijanskega naroda pod fašističnim režimom ter igra v njem tudi Mussolini sam veliko vlogo.

Sodba v procesu »železne garde«

Bukarešta, 29. aprila. V. Včeraj je bila objavljena razsodba proti morilcem Stelescu. Stelescu je bil najprej vodilni član »železne garde«, je pa kasneje ustanovil samostojno skupino, ki je bila v ostrem nasprotju z železno gardo. Deset dijakov, nekaj mesecev vdrla v sobo bolnice, kjer se je zdravil Stelescu in je oddalo nanj mnogo strelcev. Stelescu je bil zadet od 36 krogel in je bil takoj mrtev. Osem obtožencev je bilo obsojenih na doživotno ječo, dva pa na 10 let ječe. Pri razpravi je bilo zaslišanih mnogo prič, med njimi tudi več članov vlade.

Curh 29. aprila. Beograd 10. Pariz 19.50. London 21.57.25. New York 436.375. Bruselj 73.725. Milan 22.975. Amsterdam 239.25. Berlin 175.55. Dunaj 80.75 — 81.65. Praha 15.22. Varšava 83.—, Bukarešta 8.25.

Politični obzornik

Kaj se mora vedeti od Subotice do Visa

Piso o nedavnih dijaških spopadih na zagrebškem vseučilišču, naglašajo klerofašistična »Mlada Hrvatska«: »Naša hrvatska nacionalna javnost od Subotice do Visa mora vedeti, da bomo imeli takšno bodočnost, kakršno bomo imeli inteligenco. Ako bo naša inteligenca prepojena z ideali, ki so jih zastopali Zrinjski, Gubec, Starčević in Radić, bo naša mladina znala graditi na temeljih, ki so jih oni postavili. Ako pa bodo gradili na temeljih Zida Marksa ali Tatarja Ljenu, takrat postanejo pripadniki inteligenca navadni komisarji in žandarmi, ki bodo s knuto in batino uničevali hrvatsko seljaštvo, delavstvo in obrtništvo. Takšna inteligenca bi spravila hrvatski narod v še hujše robstvo, kakor je bilo v časih Azijatov.«

Nerazpoloženje proti židom

Protižidovski zagrebški tednik poroča, da je občinska uprava v Kranjski gori izdala za ozirom na letovanje gozdnikov in drugih kolonij na področju občine Kranjska gora razglas, ki se baje glasi takole: »Zidovskim organizacijam iz inozemstva se nastanitev na področju te občine prepoveduje.« Koliko je resnice na tej vesti, ne vemo. Dvomimo, da bi bila istinita.

Kmetijski bojkot mesta zaradi delavskih zahtev

Delavci tvrde »Posavinas«, katere lastnik je Neumann v Novi Gradiški, so zahtevali, da sklene tvrdka z njimi kolektivno pogodbo. Njihove zahteve je zastopala dr. Mackova delavska organizacija »Hrvatski radniški savez«, v katerem so delavci članjeni. Tvrde je to zahtevo odklonila. Da prisli Neumanna, da ugoditi delavskim zahtevam, se je HRS obrnil za pomoč na »Gospodarsko Slogos«, ki se je takoj odzvala prošnji in proglasila bojkot nad Novo Gradiško. Kakor poročajo zagrebške »Novosti«, so kmetске straže obkolile mesto, ustavljale potnike in vozove in niso pustile nikogar v mesto, ki bi bil nesel tjakaj kaka živita. Mlekaričam so odvzemali mleko in ga izvažali na ceste, z vozov pa so metali živila v obcestne jarke. Oblast je takoj intervenirala in poslala drugi dan iz Slavonskega Broda 50 oročnikov, da zloimijo kmetijski bojkot. S prihodom oročnikov je bojkot mahoma prenehal. Do kakšnih izgredov ni prišlo.

»Katoliška« taktika

V članku »Pobijanje ekstremnih elementov« razpravlja Niko Bartulović v »Javnosti« o načinu, kako skušajo pri nas gotovi krogi voditi borbo proti komunizmu. Bartulović izjavja: »Mi smo že opetovano opozorili na tendenco, ki tvori danes temelj vse politike klerikalne »Hrvatske Straže« in po kateri edino ona predstavlja protikomunizem, dočim je vse ostalo časopisje v Jugoslaviji, pa tudi hrvatsko ali naravnost komunistično ali pa vsaj podpira marksizem. Ali si morete predstavljati večje propagande za komunizem, kakor je dejstvo, da proglašajo sami njegovi najljubši nasprotniki 99% hrvatske javnosti za komunistično, zlasti ako se ve, da nima »Hrv. Straža« niti 500 čitateljev, ki niso duhovniki in da bi po tej logiki ta peščica ljudi predstavljala edine nekomuniste med Hrvatit?... Toda ne velja to samo za »Hrv. Stražo«, marveč tudi za »Slovenca«, čigar pisanje ni brez merodajnosti. Mi smo takisto že opozorili javnost, da spravlja ta list ves svet v zvezo s komunizmom, počevši od najboljših nacionalistov do najbolj meščanskih naprednjakov, in da gre v tej svoji politiki celo tako daleč, da je pred par dnevi javil iz Ljutomer, da so prispeili tjakaj z avtomobili neki ljudje, ki so »štrili mračne ideje komunizma, nagovarjali ljudi na odpor in napadali našega vodjo dr. Korošca.« Jutro je pa drugi dan ugotovilo, da je te tako zvane komuniste sprejel sam nosilec liste IZ pri zadnjih občinskih volitvah, ki vsekakor ni — komunist!... A v eni svojih zadnjih števil piše »Slovenec« tako-le: »Marksisti tudi na Hrvatskem izvajajo isto taktiko, kakor povsod drugod v Evropi. V ta namen imajo »Seljačko Misao«, v kateri oznanjajo razredno borbo in čuvajo narod proti duhovščini. Njim seveda v vsakem oziru sekundirajo listi JNS...« Z drugimi besedami: tu je najbolj radičevski del hrvatskega narodnega pokreta, listi, ki ni frankovski, proglašeni za komunistične in sicer zato, ker se noče pokoriti klerikalizmu! A z njim skupaj tudi glasila JNS, torej stranke gg. Banjanina, Popovića itd., ki so nedavno v senatu in skupščini imeli najostrejšje protikomunistične govore! Toda niti to ni vse! Zato, ker na primer glede španske državljanske vojne ne simpatizirajo z generalom Francom, so proglašene cele vrste naših naprednih intelektualcev, zlasti nacionalnih za komuniste ali vsaj za »sodelavce Moskve...« Vse to pokazuje tendenco, ne toliko, da se dejansko pobija komunizem, tisti pravi in nevarni, kakor da se zbode nasprotnike, da se protivniki kompromitirajo, da še več — da se čim močnejše vgnezdijo reakcije, klerikalizem in fašizem in da se na javnost izvede čim večji pritisk.

Umik Baskov iz Duranga

šele snoči so baskovske čete izpraznile mesto in se umaknile v popolnem redu

Vitoria, 29. aprila. AA. Posebni Havasov dopisnik poroča, da je bila snoči situacija frankovcev na desnem krilu precej kritična. Ko so čete generala Molle zavzele Marquino, so začele prodirati proti zapadu. Pri Biriato so se razdelile v dve koloni. Ena je prodirala proti Lequeto, druga pa je krenila proti Motriki vzporedno z obalo, da bi tako dosegla kolono, ki prodira iz Marquine. Oddelki, ki so vzhodno od Marquine, so ujeti, ker se ne morejo več umakniti v ozadje. Položaj levega krila frankovcev pa se je popravil in prodira proti Durangu. Ta kolona se spušta počasi s hribov in je obkolila Durango. V Durangu sta se dva bataljona iz Santanderja, ki imata 20 tankov. Čete generala Molle so sedaj še 5 km od Duranga in to na cesti, ki iz Duranga vodi v Bilbao.

Bilbao, 29. aprila. AA. »Reuter« Baskovske čete so izpraznile Durango snoči ob 18 uri. Izve se, da so se baskijske čete umaknile v popolnem redu in vzele s seboj vse vojne material, ki je bil v skladiščih v Durangu.

Salamanca, 29. aprila. AA. DNB: Uradno poročilo vrhovnega poveljstva pravi, da frankovci uspešno prodirajo na baskovski fronti. Včeraj so na tej fronti zavzeli Lequato. Expater. Amoroto. Ermita in San Cristoval. Včeraj so bile čete generala Molle še 2 km ob Gernike. Rdeča fronta je bila razbita na črti v dolžini nad 100 km.

Madridska poročila

MADRID, 29. aprila. AA. Po uradnih poročilih pritiskajo nacionalisti še zmeraj zelo močno na Durango, ki še ni padel. Nacionalisti imajo na tej fronti sredstva, kot jih še tam niso rabili. Pri Eibaru in Marquino se se vladne čete umaknile na nove položaje in pritiskajo močno na nacionaliste. Stalno vrše protinapade.

Neuspeh vladnih čet na tej fronti je treba pripisati samo dejstvu, da so nacionalisti zbrali ogromno materiala in orožja, vendar pa se vladne čete tudi že pripravljajo na odločen odpor.

Na fronti pri Guipuzcoj in Lequeti ni bilo ničesar posebnega. Pri Eibaru in Mar-

Gostovanje Alberta Bassermanna Modrijan Natan

Ljubljana, 29. aprila. Veliki ugled, ki ga uživa Albert Bassermann na Dunaju in po srednji Evropi zaradi svojih močnih kreacij v klasičnem in modernem repertoarju, ugled, ki ga postavlja na vrhuncu nemške dramatike, zanimali, je zbudil tudi v Ljubljani toliko zanimanja, da je bilo operno gledališče sredi natičeno polno in je bilo treba postaviti v pritličju še nekaj stolov.

Slavni gost pa si je izbral, žal, igro, ki jo je avtor Gotthold Ephraim Lessing sam označil kot dramatsko pesnitev in ne kot dramo. »Nathan der Weise« ali »Modrijan Natan« je filozofska tendenčna pesnitev, v kateri prevladuje didaktičnost nad estetičnostjo, duhovita miselnost nad poetičnostjo. Lessing je bil vobče predvsem mislec in kritik, a šele v zadnji vrsti poet; tudi v svoji največji verzifikirani dramatski pesnitvi je bolj propovednik najplemenitejših humanitet, najbolj kultivirane verske strpnosti in nacionalne tolerance kakor dramatik, ki postavlja na oder konflikte, živahno borbeno dejanje, v katerem bi se kresale nasprotujoče se ideje in ruvali različni značaji za nasprotujoča se načela ali različne interese.

Vse osebe so gotove in se kar nič ne izpreminjajo, a se čudovito strinjajo v plemenitosti in strpnosti, do katke dramatske akcije pa sploh ne pridejo; vse le razmišlja, modrujejo in moralizirajo ter so po svojem bistvu skladne z znanimi alegoričnimi figurami srednjeveških »moralitetov«. Zaradi svoje analitične tehnike ima vsa pesnitev pesterih dolgih dejanj namen, da končno šele v zadnjih prizorih pojasnijo pred zgodovino vsega tega dogajanja, ter šele nazadnje zvemo, da so si vsi (ali skoro vsi) ti ljudje sorodniki, brat in sestra, stric in teta, pa sam Natan star prijatelj pokojnika očeta in matere Rehine in temparja.

Toda Lessing je bil dovolj umetnika, da je znal ustvariti vendarle žive ljudi, zanimive značaje, da je znal prikriti nedostatek pravega dejanja, zlasti pa je znal s svojo borbeno tendenco proti verskemu in nacionalnemu fanatizmu ustvariti zares krasno pesnitev, ki je danes še zmerom živa.

Seveda uživaš to umetnino z vsemi nje-

niimi duhovitosnmi in silnimi udarci po fanatizmu ter v borbi za občestvenostno toleranco v polni meri, če jo čitaš. Na oder smo videli in slišali jedro dobre tretjine originala. Ne vem, v koliko so je Bassermann s svojim ansamblom držal nove priredbe Ernesta Lotharja. Ker se v originalu prisorišča ne prestopajo, je v Lotharjevi priredbi pristojno zadržano marširaj ali še v večji meri izpuščeno marširaj, da imaš končno le medel vtisk. Vsa uloga so silno krajšane, le Natan ima vsaj večino besedila po originalu.

In vsaj to je bilo aprilo tega ansambla upravičeno. Zakaj močan umetnik izredne karakterizacije, siljane dikcije, vzgledne mimike in gestikulacije, nad vsa simpatično osebnostjo, pristno dobrodušnostjo, prepričevalne naravnosti je Albert Bassermann. Tu je vse naravno, toplo, pristno, nikjer patosa, nikjer pretiravanja. Zares, Bassermann je velik, zrel umetnik izredne srčne in razumske inteligence. Samo zaradi njega smo imeli užitek, ki ga tako kmalu ne pozabimo.

Vsi drugi igralci so povprečne, nekateri celo podpovprečne kvalitete, drobšč brez individualnosti, med njimi začetniki, ki niso kar nič zanimivi. Toda eno vrhlo so kazali vsi: znajo lepo in jasno govoriti. Dobro se je uveljavila posebno g. L. Skalla s princico Sittah, talentirana sta tudi g. Ihle (derviš) in g. Malzer (samostanski brat).

Vprizoritev 1. dejanja je bila naravnost smešno borna, in je bil režiser g. R. Reich sploh vseskozi postavljen pred nerešljive probleme. Delo zahteva pač sijajne opreme in stajalnih kulis.

Povrhu še nezdga: g. Else Bassermann je zbolela in ni nastopila!

To gostovanje pa je bilo dobrodošlo zlasti iz enega vzroka: zopet smo se lahko prepričali, da imamo doma dramatični ansambl, ki nam čisto ustvarja kreacije in postavlja na oder predstave zares prvostalne kvalitete. Ne le da smo lahko s tem domačim ansamblom zadovoljni. — Često smo nam prav upravičeno ponosni.

G. Bassermann s tovariši je žel obilo toplega priznanja. Čudim pa se čudim, da se ni našel ljubljanski Nemec, ki bi mu poklonil vsaj skromen šopek. Fr. G.

ve političnega zadržavanja ne moremo priznati ugovora, da gospodarske razmere take razširite ne dovoljujejo. Nadaljevali smo akcije glede razvijanja domaćih zakonov o električnem gospodarstvu in električnem gospodarstvu v zvezi s temi akcijami. Glede na to, da je bilo v letošnjem gospodarskem letu v našem gospodarstvu že pridobljene pravice neokupirane.

Društvo prijateljev poljskega naroda

Ljubljana, 29. aprila. V prostorih Slovenske matic na Kongresnem trgu se je vršil večer redni občni zbor Društva prijateljev poljskega naroda, ki ima za cilj čim bolj pospeševati kulturne stike z bratekim narodom. Zbor je ob 18. otvoril predsednik dr. Rudolf Mole, ki je podal pregled delovanja društva v preteklem letu. Društvo je imelo lani eno večjo in dve manjši prireditvi ter je stalno v zvezi z Jugoslovansko-bolgarsko ligo, sodeluje pa tudi z Jugoslovansko-bolgarsko ligo. Predsednik je poudaril, da ima Društvo prijateljev poljskega naroda enak namen, kakor navedeni društvi, seznanjati Slovence z razmerami drugega slovanskega naroda. V nadaljevanju je predsednik spomnil umrlega prof. Evgenja Jara, ki je vneto sodeloval za društvene cilje in je bil vedno delaven član odbora.

V tekočem letu namerava društvo med drugim prirediti intimen večer za prijatelje poljske muzike, na katerem bo tudi predavanje o poljskem glasbenem življenju. Društvo je bilo sklenjeno, da se osnuje v društvu posebna mladinska dijaška sekcija, v kateri naj se zlasti udeležijo akademski mladina. Pri volitvah je bil izvoljen poveljni starš odbor s predsednikom dr. Molom na čelu, iz odbora pa je izstopil prejšnji predsednik društva dr. Stela, ki je že pred časom poslal poljski honorarni konzul v Ljubljani.

Protituberkulozni teden v Ljubljani

Ljubljana, 29. aprila. Dnevi od 2. do 8. maja bodo posvečeni borbi proti tuberkulozi in zbiranju prispevkov za protituberkulozne dispencerje, gozd ne šole in druge ustanove, katerih namen je preprečevanje in zdravljenje jetike. V tem tednu bo vsako pozvan, da prispeva po svojih sredstvih za to borbo in da pomaga pri ustvarjanju milijonskega protituberkuloznega sklada. Odposlanci protituberkulozne lige bodo potrkali na vsa vrata, obiskali bodo vse socialne in gospodarske zavode, tovarne, trgovine, obrtne delavnice itd. v pričakovanju, da ne bodo nikjer odbili.

Ker pa je uspešnost protituberkuloznega skrbstva odvisna v veliki meri od nazornega prikazovanja posledic jetike in zdravstvenih, zlasti higienskih ukrepov za njeno zatiranje, bo krajevna liga v sodelovanju z OUZ in Higijenskim zavodom priredila javno razstavo. Razstava bo v dvorani Olovskega urada za zavarovanje delavcev na Miklošičevi c. 20. v času od 2. do 4. maja.

Med razstavo se bodo vršila zanimiva javna predavanja s sodelovanjem zdravnikov gg. dr. Prodana, dr. Misa in dr. Rupnika. Prvo predavanje se bo vršilo v nedeljo 2. maja ob pol 11. uri v dvorani OUZ na Miklošičevi c. 20. Po predavanju se bodo obiskovalci tolmajali najvažnejši deli razstave. Vstop k predavanjem in na razstavo je prost!

Ostala predavanja se bodo vršila v ponedeljek (3. V.) in torek (4. V.) v vidu strokovnega vodstva po razstavi.

Plaz je zasul grogo

Zagorja, 28. aprila. Nekajkrat smo že opozorili na nevarnost plazovja, ki posebno na globoko zarozani progi v zasavskih tesnah, med potstavama Savo in Trbovljami, kaj radi povsem nenadano zgrne na progo in je le sredi pripišati, da se ne zgode večje nesreče, kakršnih ena se je na primer pripletala leta 1915, ko je ogromen plaz skalovja sredi noči ob kobenju narasle Save, polpel pod seboj vse vojaški vlak in so našli strahotno smrt prav vsi številni potniki. Omenili smo, da proti največji nevarnosti spomladaj, ko je zemlja od deževja vsa razhlajana, da je jeseni z nastopivim deževjem. Ti dve nevarni obdobji zahtevata pomnožno varnostno službo, ki obstoja v tem, da je po zadostnem številu obhodnih čuvajev vsa proga dovoljno kontrolirana in je mogoče pravočasno ustaviti vlak ter s tem preprečiti nesrečo. Upali bi se pa trditi, da se varnostna služba v tako izdatni meri ne vrši, ker ni kreditov za nove čuvaje — obhodnike. Ker pa je temeljna varnostna služba v interesu potujočega občinstva, je brezpogojno treba najti potrebne kredite, ki bodo zagotovili potnikom vožnjo skozi zasavske tesne brez strahu. Za normalne prilike je v cmenjenem sektorju v okviru dodeljenega uslužbenstva vedno preskrbljeno za varnost prometa. Vršijo se redni obhodi proge, kontrole terena nad progo prav do skrajnih obronkov, sleherni nevarnost se skuša že v prvi odpravi. Za normalne prilike torej dovolj. Kadar pa nastopi deževje, s katerim smo letos več kot blagoslavljeni se prilike zaostre...

Osebnostni vlak, ki je odpeljal včeraj z zagorske postaje ob 12.31 proti Savi, v smeri Ljubljana, je na polovici proge pri Renkah, zavozil v plaz, ki se je moral nekaj minut pred prihodom tega vlaka odtrgati z brega in ki je na približni dolžini desetih metrov zasul obe progi. Po cenitvi potnikov je zgrmel na tle kakih 60 kubičnih metrov zemlje, kamenja, delno škarpe in skalovja. Pomnostni in pristnostni vlakovodje se je zahvaliti, da je lokomotiva samo izšla in se poškodovala, potniki pa so odnesli dobro mero strahu, hujšega ni bilo. Videti je bilo takoj, da bodo očistevalna dela trajala precej časa, tem bolj ker ni bilo v bližini ne orodja ne delavcev, do postaja na obeh straneh pa okroglo sedem kilometrov. Vendar se so odhod z obeh strani kmalu pripeljali nekateri delavci na derozinskih iz Ljubljane, ki je bila še obveščena, pa je krenul pomožni delavski

vlak. Po približno dobri uri dela je bila očistena proga, prisavka proga in so se na obeh straneh nastali vlak kmalu, seveda s izdatnimi zasavskimi, svrtili. Do večera je bila očistena še leva, tista ležeca proga, ki je bila, naravno, najbolj zamašena.

Tako tudi ta nesreča ni zahtevala človeških žrti, šli se pa kot svari, ki naj ga železnica uprava ne preuči! Zemlja je premočena do jedra, nekje morša se prežati nova nevarnost in zato je treba takoj, — prepričani smo, da se je to že zgodilo — napreči vse razpoložljive sile, ojačiti kader obhodnih čuvajev vsaj za toliko časa, dokler bo obstojala nevarnost plazov kot neposredne posledice spomladanske deževja.

Zadnja pot dr. L. Sevnika

Ormož, 29. aprila. Po dolgi in mučni bolezni je v soboto umrl v ormoški bolnici ugledni in priljubljeni javni notar dr. Ladislav Sevnik. Preje je služboval v Ormožu, zadnja leta pa v Ptuj. Vendar Ormož ni pozabil in se je vedno rad vračal med nas. Saj je prišel k nam celo umret. Njegov pogreb se je vršil 27. aprila popoldne ob obilni udeležbi. Na zadnji poti so ga spremlili nešteti njegovi prijatelji, ki so prihili iz Središča, Ptuja in celo iz Ljutomer. Med pogrebi smo opazili tudi veliko srednješolske mladine iz Ptuja, kateri je bil pokojni vedno dobrohoten prijatelj. Kot bivšemu starosti ormoškega Sokola so izkazali pokojniku zadnjo čast mnogi Sokoli v krogih. Tudi ti so prihili kot odposlanci bližnjih in daljnih društev.

V imenu Sokola se je od pokojnika poslovil od odprtem grobu starosta ptujkega Sokola brat dr. Salamon, ki je v vznešenih besedah slikal umrlega kot zvestega in zavednega borca za sokolsko idejo. Izredno dolg žalni sprevod je vzbujal splošno pozornost, ker je tako lep in veličasten pogreb v Ormožu nekaj redkega.

Deževje ovira poljska dela

Ormož, 28. aprila. V ormoško-ljutomerskih krajih je v nižini večina teška ilovica, ki zaradi velikega in pogostega deževja ni za obdelovanje. Mnogi posestniki so se zanašali na zboljšanje vremena in dole niso sejali ne ovsu, ne koruze, pa tudi krompirja niso posadili. Niti gnoja ne morejo navoziti na njive, ker se v mokri ilovici pogrežajo kolesa do pest. Vsi se bojijo slabe letine, ako zaradi vremena ne bo mogoče se pravočasno posaditi krompirja in koruze.

Tudi v vinogradih je zaostalo delo. Marširke se niso prekopali vinogradi in zdaj čakajo na drugo kono, da nadomeste zamujeno delo.

Iz Maribora

— Gledališče. Drevi bo prva repriza Fallove opere »Dolarska princesa« za red A. V soboto ponovno Wernerjevo komedijo »Na ledeni plošči«. Predstava je za red B. Prihodnji teden uprizorja kot naslednjo dramsko predlo »Školjkor«, znano dramo pisatelja Alojza Kraigherja, ki je te dni slavil 60letnico svojega rojstva. Delo se godi med izobraženstvom na deželi ter je pisano s prevzemajočo dramatikom in odlično odrsko tehniko. Režijo vodi glavni režiser g. Jože Kovčič.

— Mešiček še vedno vodi! Peto kolo šahovskega turnirja za prvenstvo Maribora ni prineslo nikakih presenečenj. Mešiček je premagal Lohkova, Krulc Albaneza, prof. Stupana Lukeža in Kukovec Babiča, med tem ko je bila partija Kneht-Sever prekinjena v boljši poziciji za Knehtla. Stanje je ostalo skoraj neizpremenjeno in vodi Mešiček s 5 točkami. Na drugem mestu je Krulc s 3 1/2, sledi pa mu prof. Stupan s 3 (1) točkami.

— Sto dinarjev pod — kape! Orožnik je postal na tezenskem postajališču pozoren nad sumljivim obnašanjem dveh dečkov, 14letnega Ferda Kaiserja in prav toliko starega Maksa Janoša. Povabil ju je s seboj ter ju preiskal. Imela sta vozovnici za Ljubljano, kamor sta hotela pobegeti. Mož postavja je bil zelo presenečen, ko je odkril Janoša in našel pod kape 100 dinarski bankovec. Kje sta ga dečka dobila, nista hotela povedati.

— Po 23 letih iz Rusije. Včeraj popoldne se je zgledil pri obmejnem policijskem komisariatu v Mariboru 46letni delavec Josip Pijovnik od Sv. Miklavža pri Slovenj. gradu. Imenovan se vrača s svojo družino iz ruskega ujetništva, kjer je bil 23 let. Vso to dolgo dobo je živel v Sibiriji in se preživljal kot tesar. V Rusiji je bil poročen s Rusinjo, ki mu je rodila štiri otroke, s katerimi se je vrnil v domovino. Pijovnik je pripovedoval o nemirnih razmerah v Rusiji, kjer mora delavce garati ves dan za dva kilograma kruha. Kljub temu, sovjeti naše ljudi prepričavajo, da je v ostalem svetu doma glad in trpljenje in da je v Rusiji paradiz, si je Pijovnik želel domov, kar mu je po dolgi letih tudi uspelo. Pripovedoval je, da živi v Sibiriji tudi neki Jakob Straus doma v okolici Ptuja in ki prosi svoje sorodnike, če se žive, da bi mu pomagali vrniti se v domovino.

— Gramofon v službo priskrbovalec svetega pisma. V Mariboru in okolici se je ugnedila verska ektira raziskovalcev svetega pisma, ki so znani pod imenom »Bibel-forscher«. Ti razvijajo živahno knjižno propagando in hodijo njihovi misijonarji od vasi do vasi in prodajajo knjige ter brošure, ki so jih oblasti prepovedale. Zanimiv dogodek se je preteklo nedeljo pripetil v obmejni vasi Čeršek v Slovenskih gorah. Tam sta prodajala dva znana Mariborčana, pripadnika te sekte, knjige in brošure. Pri tem sta pridno navijala gramofon. Gramofonske plošče so pojasnevale vsebino knjig in pozivale k nakupu. Seveda se je okrog teh vaških prerokov zbralo mnogo radovednežev. Prišel je tudi orožnik, ki je zaplenil 80 knjig in gramofon. Zadeva bo imela konec pred sodiščem.

— Program Protituberkuloznega tedna v Mariboru. Kakor v celi državi, bo od 2. do 8. maja tudi v Mariboru protituberkulozni teden s pestrim programom. V nedeljo, 2. maja ob 9. uri popoldne na Glavnem trgu služba božja za žrtev tuberkuloze, nato obhod z gozbo po mestu in v mestni park, kjer bo koncert. V sredo, 5. maja bo v Ljudski univerzi ob 20. uri predaval dr. Jurčič in se bo pri tej priliki predaval propagandni film o tuberkulozi. V četrtek, 6. maja ob 15. uri popoldne

v gledališču ormoška predstava »Punka Živec po zlatih snah. V soboto, 7. maja priredi v Unioni »Jadrane« veliki koncert, ki bo zaključil protituberkulozni teden. Ves teden pa bodo po mestu demarne sbrile.

Beleznica KOLEDAR

Danes: Četrtek, 29. aprila katoličani: Robert.

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matice: Jekleni oril.

Kino Ideal: Princessa Dagmar (Dekliški penzionat).

Kino Sloga: Irena.

Kino Union: Trije Fratellini.

Javna produkcija glasbene šole »Sloga« ob 17.30 v dvorani »Sloga« v Ljubljanskem dvoru.

Obiščite razstavo Društva slovenskih likovnih umetnikov v Jakopičevem paviljonu.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 43, Trnkozec ded. Mestni trg 4., Ustar, Selenburgova ulica 7.

Maj na Jadranu

Ljubljana, 29. aprila. Najbolj priljubljen mesec v letu je maj. Maj je mesec cveta, mesec petja, življenja in poezije. V maju se budi narava in vsa bitja začno novo življenje.

Na poljih in vrtovih cveto rože, na drevju hrsti popje, po gozdovih zvrzole ptice pod blagodejnim solncem, ki ogreva vsak kotiček zemlje.

Kakor vse kaže, nam letošnji maj ne bo nudil one radosti in veselja, ki si ga tako želimo. Da bi kljub vsem tegobam hladnih deževnih dni ostala ljubezen do meseca maja v naših srcih neomajna, priredi krajevni odbor Jadranske straže v Ljubljani 1. maja ob 20. v dvorani hotela »Metropole« majski večer. Na tej pririditvi bomo pozabili na vsako dnevno dolgočasnost in naši užitek v toploti majskega solnca na Jadranu. Poleg pestrega programa nam bo nudil ta družabni večer tudi druge raznoterosti, med katerimi bo ples na ladij, v pristančih pa pesem jadranskih slavčkov.

Vstopnina Din 10.—. Vstopnice se dobe v predprodaji v pisarni Jadranske straže, Tyrševa c. št. 14-IV, in pri večerni blagajni. Mize se lahko rezervirajo samo v predprodaji vstopnic.

Žrtev nesreče

Radeče, 28. aprila. Ravno tri tedne je tega, kar smo poročali o prometni nesreči zaradi ozke ceste, na kateri se je bil težko ponesrečil ugledni posestnik in mesar g. Franc Kuček. Dne 5. aprila se je hotel s svojim zapravljenim ogniti velikemu papirniskemu avtomobilu. Ker je konj nekoliko odskočil, je prevrnil voz v občestni jarek. G. Kuček si je zlomil več reber, ki so se mu zapicila v pljuča. Začel je bruhati kri, na kar so ga odpravili v celjsko bolnišnico. Tam so ga zdravniki zelo zavzeli zanj in bi ga bili kljub težkim poškodbam najbrž tudi rešili, da mu ni odprivedalo srce. V ponedeljek 26. t. m. popoldne je nenadoma preminul in danes popoldne smo ga ob obilni udeležbi spremili na njegovo zadnje domovanje.

Kako zelo je bil pokojni priljubljen, je pričal njegov pogreb in obilica cvetja, s katerim so se zadnjikrat poslovili od njega njegovi dobri prijatelji in sorodniki. Pokojni je bil izredno delaven, skrben in temeljito podkovan v svoji stroki. Bil je vedno zaveden naprednjak in član vseh naprednih društev, ki so se mu danes še ob odprtem grobu poklonili. — Rad je pomagal komur je bil v marsikdo ga bo pogrešal. Nenadomestljiv pa bo ostal za globoko užaloščeno gospo soprogo, s katero je živel v vzglednem zakonu. Smrt ji ga je ugrabila v najlepši moški dobi, starega komaj 57 let. — Še vsega borbenega in delavnega. Do zadnjega dne je smoval na črte in skrbel za napredek svoje obrti.

Poleg neotolajljive vdove žalujejo za njim vsi, ki so ga poznali in ga spoštovali. Naj mu bo zemlja lahka! Težko prizadetih vdov in ostalih sorodnikov pa naše iskreno sožalje!

Vremensko poročilo

po stanju 29. t. m. ob 7. uri jutraj. Planica: 0, 120 suhega snega. Stenčeva koča: —1, sever, zapadlo 150 novega suhega snega. Dom na Komni: —1, jasno, mirno, na 350 podlage zapadlo 70 novega suhega. Dom na Kravcu: —3, na 100 podlage zapadlo 50 novega snega. Dom na Korosici: —3, 400 ostenjenega snega.

Mozirška koča na Golteh: —1, 150 ostenjenega snega.

Velika planina: 100 zrnatega snega.

Zelenica: —3, oblačno, sever, na 250 podlage 35 novega snega.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Četrtek, 29. aprila: Rivala, premierski abonma.

Petek, 30. aprila: Matura. Red B.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Četrtek, 29. aprila: Plamen. Red Četrtek.

Petek, 30. aprila: Zaprla.

Sobota, 1. maja: Lojzka. Premiera operele.

Izven. Proslava 25letnice gledališkega delovanja g. L. Drenovca.

Nedelja, 2. maja ob pol 11. uri: Otrok in ples. Prireditel plesalke Katje Delakove in njene otroške skupine. Izven.

Cene od 30 Din navzdol. Ob 15. uri Vesela vdova. Izven. Cene od 30 Din navzdol; ob 20. uri: La Boheme. Izven. Debut sopranistke gdne Ksenije Vidalove. Cene od 30 Din navzdol.

ŠAH

— Brzoturnir za prvenstvo aprila se bo vršil drevi ob pol 20. uri v igralnici »Zvezde«. Liki vabi vse svoje aktivne šahiste, da se ga čim številneje udeležijo. Knjižne nagrade. Članstvo bo pri tej priliki obveščeno o bodočih dogodkih v klubu. Obenem naj pazi na obvestila v dopisni knjigi in event. v časopisju. Najvažnejše točke: članski sestanek, občni zbor in proslava 25letnice. Šah — mati

Seja Zveze industrijcev

Naša industrija je bila vedno pripravljena konstruktivno sodelovati za interese naroda in države

Ljubljana, 29. aprila. V sejni dvorani Zbornice za TOI je danes ob 11.15 otvoril predsednik g. Avgust Praprotnik redno skupščino Zveze industrijcev za dravsko banovino. Ker ob 10.15 ni bila navzoča polovica članov, se je pričela skupščina uro kasneje.

G. predsednik je pozdravil bana g. dr. Natlačenca, načelnika v ministrstvu za trgovino in industrijo dr. Lazarevca, finančnega direktorja g. Sedlarja, predsednika zbornice za TOI g. Jelatina, podpredsednika generalnega ravatelja Skubeca, generalnega tajnika in ministra Ivana Mohoriča, podpredsednika Centrale industrijskih korporacij dr. Windischerja, zastopnika predsednika občine dr. Freilha, načelnika dr. Marna ter vse člane in poročevalce. Zborovalci so z odobravanjem sprejeli predlog da se pošlje udanostne in pozdravne brozavke Nj. Vel. kralju in ministrskemu predsedniku. Umrli članom Zveze ing. Milanu Sukljetu, g. Evgeniju Hribarju, Karlu Tomi in Janku Jelovšku so zborovalci zaklicali »Slava!«. Z odobravanjem so sprejeli na znanje, da je imenovan za glavnega tajnika Zveze g. dr. Golija.

Načelnik dr. Lazarevič je s kratkim govorom pozdravil zborovalce v imenu ministra za trgovino in industrijo, direktor Sedlar v imenu ministra za finance, predsednik Ivan Jelatin pa za Zbornico za TOI. G. Praprotnik je nato pojasnil, zakaj lani izvoljena nova uprava ni prevzela poslov, temveč jih je vodila naprej stara uprava. Banska uprava namreč tudi ni odobrila novih pravil. Ker je odobrenje pravil prišlo iz banške uprave šele pred dnevi, je g. Znidaršič predlagal, naj se umaknejo z dnevnega reda točke, ki se tičejo volitev uprave in spremembe pravil. Generalni tajnik dr. Golija je izjavil, da bo predlog dal na glasovanje, na kar je začel čitati obširno in izčrpno poslovno poročilo Zveze.

Iz poslovnega poročila

V poslovnem poročilu uprave Zveze industrijcev za dravsko banovino je poročeval omenil predvsem sankcije proti Italiji, ki so hudo prizadele našo lesno industrijo. Izvozniki so utrpeli poleg težavnih izgub tudi izgube na obsevih. Italija je prirodno tržišče zlasti za naš les, zato se je nadejati, da se bodo po sklenitvi sporazuma s Italijo uredili tudi mesečni gospodarski odnosi obeh držav. Od začetka državljanske vojne v Španiji je naš trgovski promet s to državo popolnoma prenehal. Oboroževanje pospešuje vpliva na industrijsko delavnost in v zvezi s tem je opaziti znatno povečanje povpraševanja po raznih surovinah. Najbolj razveseljuje zunanjo politični dogodek zadnjega časa, je sklenitev večnega prijateljstva z Bolgarijo. Pojavlja se je že misel carinske unije med nami in Bolgarijo, ki bo vsaj postopoma izvedljiva. Valutni dogovor med Anglijo, Francijo in Ameriko je devalvirala valute nekaterih držav zlastnega bloka. Glede izvirne pred devalvacijo sklenjenih zaključkov so se naše interese naše industrije v večini mesečnega sporazumele s tujimi kupci.

Cep rav so se gospodarske razmere v naši državi v teku lanskega leta zboljšale, vendar na splošno za področje dravske banovine ne velja. Lani se je narodni dohodek v državi zvečal za okrog 4 milijarde dinarjev, v dravski banovini na je go uradni ugotovitvi nazadnje za okrog pol milijarda dinarjev Slovenija je bila s sankcijami občutno prizadeta nego ostali deli države. Stalna skrb povzroča težko stanje našega rudarstva. V 10 letih je število v naši banovini zaposlenih rudarjev padlo za nad 41%. Leta 1929 smo proizvedli skoraj polovico vsega premoga v naši državi leta 1923 pa znaša naš del produkcije v državi samo 20%.

Vprašanje industrijskih kreditov je še vedno nerešeno, ker se ne premakne s tega točke in računati moramo a tem, da naši zavodi ne bodo mogli uspešno vrstiti svojih velikih funkcij. Od vseh

oskopišnega kredita Narodne banke v znesku 1.158.000.000 Din odpade na dravsko banovino le 8% ali 118 milijonov Din. Upravičeni smo zahtevati večjo upoštevanja gospodarstva našega področja pri dodeljevanju teh kreditov, ki so dostoj v posebno krcedem nesorazmernu z davno in brevnu. Narodna banka ni izgnala v Sloveniji pri kreditiranju naša država, med tem ko je izgnala v drugih delih države milijonske voote. Smo edincu prot koncentraciji denarnih sredstev v Beogradu.

Pri ureditvi trgovskih odnosov z drugimi državami je važna ureditev medsebojnega plačilnega prometa. Izvozniki čitalne boj odločno zahtevajo ukinitve klirngov, ki so za izvoznike nevzdržni in nevarni. Zavzeli smo se za privatno kompenzacijo v trgovskem prometu s klinjskimi državami. Naša izvozna trgovina si je morala poskušati nova tržišča. Na mesto Italije jesopla Nemčija, kamor smo izvozili okrog 24 odstotkov vsega našega izvoza. Aktivni klirnski saldo a to državo nam pa povzroča resne skrb. Nemčija ima veliko potrebo po raznih industrijskih surovinah in izvoz nekaterih surovin je zavzel tak obseg, da je bila ogrožena preskrba domače industrije. Tako smo zahtevali prepoved izvoza surovin koč. Naš zvoz se je lani v primeri s predlanskim letom skoraj podvojil. Trgovinska bilanca a to državo kaže prvič aktivno v znesku \$1.000.000 Din. Smemo računati se z nadaljnjo porastom našega izvoza v Anglijo.

Glede trgovinske politike naše države je nastal lani važen preokret, ko se je prišla izjavljati kontrola uvoza določenih vrst blaga iz neklirnskih držav. Nekateri podjetja so imela velike težave radi nabave potrebnih surovin iz

DNEVNE VESTI

— **Praktični učiteljski izpiti na drž. učiteljski šoli v Ljubljani**, ki so se vršili pod predsedstvom direktorja Marolta Mandeta v dneh od 9. do 28. aprila 1937, so se končali s sledečim izidom: Z odličnim uspehom je napravila izpit učiteljica pripravnica: **Meteiko Olga**, Catež srez Brežice. S prav dobrim uspehom so napravili: Agrež Boris, Zambica, Skofja Loka; Berčič Andrej, Javor, Ljubljanska okolica; Feldin Margareta, Lokavec, Laško; Ferjan Maks, Mirna, Novo mesto; Fister Franc, Cajnarji, Logatec; Fister-Sinkule Štefanija, Cajnarji, Logatec; Gaber Breda, Sv. Jošt, Ljublj. okolica; Germek Nada, Sv. Križ, Litijska; Havlicek Josip, Vel. Dolina, Brežice; Iglič Aida, Raka, Krško; Janežič Zora, Sv. Planina, Litijska; Juvanc Rada, Koprivnik, Kočevje; Kalan Ana, Razbor, Laško; Kolšek Sonja, Hrastnik, Laško; Lampič Ivan, Martinjvrv, Skofja Loka; Malovrh Josipina, Gost, Kamnik; Matoh Terenja, Maj Slatnek, Novo mesto; Petek Andrej, Dolenja vas, Kočevje; Repovš Friderika, Begunje, Logatec; Samec Tezenja, Višnja gora, Litijska; Sterniša Josipina, Podsedra, Brežice; Šušteršič Grobler Gizela, Knežja vas, Novo mesto; Tereščak Alojzij, Zalna, Ljublj. okolica; Vondina Elizabeta, Tomišelj, Ljublj. okolica; Z debrim v p. hom: Andoljšek-Valec Nada, Knežja vas, Novo mesto; Antonac Oda, St. Vid, Litijska; Auernik Leonida, Trzin, Krško; Bačič Ivana, Vel. Podlog, Krško; Božič Ana, Osej, Brežice; Budič Stanislava, Trebeljno, Krško; Čedilnik Marija, Blagovica, Kamnik; Čuznar Albina, Sv. Anton, Brežice; Dougan Milan, Raka, Krško; Erbežnik Valentina, Črnejec, Črnomelj; Gajser Bogovodica, Krka, Litijska; Golez Jadviga, Smarjno ob Paki, Gornji grad, Ivanec Ana, Podstenice, Novo mesto; Jamnik Ivana, Karlovica, Kočevje; Jezerski Kozina Ana, Komenda, Kamnik; Kastelic Ivan, Senovo, Brežice; Keržan Ivan, Smarjno, Kamnik; Kolar-Marovšek Zora, Tomišelj, Litijska; Komar Marija, Čepče, Črnomelj; Komel Olga, St. Janž, Krško; Kos Rozalija, Rečice, Gornji grad; Krizanec Ana, Bukovica, Skofja Loka; Maver Danilo, Petice, Brežice; Mazgon Dušan, Trzin, Krško; Mehar Stanislava, Zelenci, Skofja Loka; Novak Stanislava, Krasnja, Kamnik; Pachner Leopold, Lepa nji, Gornji grad; Perko Josip, Ambur, Novo mesto; Ploj Magdalena, Kostanjevica, Krško; Potočnik Blaž, Polnik, Litijska; Rak Evald, Adlešič, Črnomelj; Rebolj Božena m. Zofija, Skofja Loka; Simončič Marija, St. Rupert, Krško; Skubic-Selina Vida, Radovica, Črnomelj; Slabe Karol, Bušče vas, Krško; Semir Cirila, Vel. Dolina, Brežice; Tolmajner Leon, St. Vid, Litijska; Tominc Milan, Pisce, Brežice; Veber Božena, Blejska Dobrava, Radovljica, Vrbanj Klara, Trzin, Krško; Zdravljica-Mazgon Magdalena, Mokronog, Krško. Republičnih do prihodnjega izpitnega roka v oktobru je bilo 10 kandidatov in 15 kandidatki. Vse skupaj se je prijavilo k izpitu v tem roku 94 oseb od teh pa 2 kandidatk nista prišli na izpit. Izpitni odbor.

KINO

SLOGA

Vrhunec filmske umetnosti

IRENA

v glavni vlogi Zeraldina Katnikova, Lil Dagover, Sabine Peters, Karl Schönböck

MATICA

PREMIERA!

Film iz življenja gojenec ameriške zračne vojne akademije

JEKLENI ORLI

v glavni vlogi: Wallace Beery, Robert Young

UNION

Danes poslednjič ob 16. in 20. uri SVETOVNOZNANI VARIETE

TRJE FRATELLINI

s pestrimi dodatnimi točkami

Ne zamudite te zadnje prilike.

— **Posvetovanja zastopnikov zdravniških zbornic**. Včeraj so bila končana v Zagrebu posvetovanja zastopnikov zdravniških zbornic. Obsegala so osnutke novega zakona o bolnicah, ki ga je izdelala posebna komisija, v kateri so sodelovali tudi zastopniki Zveze zdravniških zbornic. Posvetovanja so se nanašala tudi na osnutke zakona o mineralnih in termalnih vodah, o zdraviliščih in klimatskih zdraviliščih. Obravnavalo se je pa tudi vprašanje položaja zdravnikov pri bolnišničnem fondu državnega prometnega osebja, kjer vodijo sanitetno politiko sami nestrokovnjaki in niti v centralni upravi fonda ni nobenega zdravnika.

— **Promocija**. V soboto 1. maja bosta promovirana za doktorja prava na univerzi v Ljubljani gg. Josip Juhart od Sv. Petra v Sav. dolini in Ciril Zebot iz Maribora.

— **Železniškim upokojencem**, članom podpornega društva železniških uslužbencev in upokojencev v Ljubljani, v vednost. V prihodnjih dneh se bodo pričele deliti glasovnice za volitve delegatov podpornega društva železniških uslužbencev in upokojencev v Ljubljani. Opozarjamo upokojene člane, naj glasovnice zadržijo, dokler ne prejmejo kandidatskih list, ki jih bo izdal akcijski odbor. Kdor ne bo prejel glasovnice, naj jo brezopojno reklamira Akcijski odbor.

— **Poziv slovenskim likovnim umetnikom**. V prvi polovici maja se pod naslovom »Ljubljana — Zagreb — Beograd« odvijajo v Beogradu velika jugoslovanska umetniška razstava, ki je organizirajo po medsebojnem sporazumu umetniki vseh naših treh kulturnih središč kot manifestacija svobodnih umetniških stremenj vseh onih likovnih umetnikov, ki se ne strinjajo z načrnom prirejanja doseganji jugoslovanskih razstav doma in onstran meje. Za vsako izmed kulturnih središč bo dela ocenjevala posebna žirija tega središča in razstavljenia bodo ločeno od drugih, s čimer bo zadosteno tudi dolžnosti želji slovenskih umetnikov. Vsi umetniki, ki se želijo solidarne in oziromno večinske tovarišev v državi, so eniljeni, naj nemudoma po dopisnici prijavijo svoja dela.

(največ po tri). Društvo slovenskih likovnih umetnikov, Ljubljana, Narodna galerija. Obenem naj dela najpoznejše do konca tega tedna postavijo v Narodno galerijo. Prevoz umetnin do Beograda in nazaj gre na račun prireditelja, Združenja likovnih umetnikov v Beogradu.

V soboto, dne 1. maja izide »SLOVENSKI NAROD« kakor po navadi ob sobotah

— **Split dobi svojo inženjersko zbornico**. Splitski civilni inženjerji so bili doslej organizirani v ljubljanski inženjerski zbornici, 25. maja bodo pa imeli ustanovni občni zbor, na katerem si ustanove lastno inženjersko zbornico. Dovoljenje ministrstva javnih del so že dobili.

— **Pomladanski sejmen todomniške govodi pinigarske pasme v Ormožu**. V sredo, dne 5. maja t. l. priredi kr. banaka uprava dravske banovine v Ljubljani plemenski sejmen rod. govodi za ormoško pinigarsko govedo s pričekom ob 8. uri popoldne na sejmišču v Ormožu. Na ta sejmen bo prignanih večje število dobrih plemenskih živin, predvsem plemenskih bikov od 12 mesecev do 2 let starosti; ter je vsled tega dana primerna prilika za nabavo res dobre plemenske živine, na kar opozarjamo zainteresirane. Vse nadaljevalne informacije se dobe pri Zvezi selekcijskih društev v Ormožu.

— **Obisk pri lutkah**. V »Slovenca« dne 24. aprila t. l. je izšel članek, za katerega smo lutkarji izredno hvaležni. Gospodu Klemenčiču, ki ga mi lutkarji prav dobro poznamo, smo za njegovo res pozitivno delovanje izredno hvaležni. Gospod Milan Klemenčič je takoj po evrolni vojni ustanovil lutkovni oder v Mešnem domu, ki ga je nato prevzela TKD Alena, žal, da je oder kmalu prenehal delovati. Ob takrat pa do danes je pisec članka v »Slovenca« spal spajanje pravice, ker sicer bi moral vedeti, da deluje v Ljubljani 6 lutkovnih odrov, ki so v zadnji sezoni v pripravi 13 predstav, o drugih zadevah pa se ne izplača razpravljati. Škoder se pisec članka v »Slovenca« ne zbuja iz svojega spanja. Lutkar.

— **Z Zidanca mesta**. Tukajšnje železniško glasbeno društvo proslavi v nedeljo 6. junija 35letnico svojega obstoja. Že danes pa prošimo vsa okoliška društva, da to upoštevajo.

— **Vreme**. Vremenika napoved pravi, da bo spremenljivo vreme. Včeraj je deževalo v Ljubljani, Mariboru, Zagrebu, Splitu in na Rabu. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 16, v Skoplju 12, v Beogradu 11, v Zagrebu 10, v Ljubljani 9,2 v Mariboru 8. Dahi je kazal barometer v Ljubljani 763,2, temperatura je znašala 3.

— **Nenadna smrt slovenskega železničarja v Zagrebu**. Včeraj jutraj je nenadoma umrl na zagrebškem glavnem kolodvoru preglednik vagonov Blaž Kladič, star 56 let. Med pregledovanjem vagonov mu je postalo slabo, zgrudil se je in kmalu izdihnil. Zadelo ga je srčna kap.

— **Dr. Karpati oproščen**. Tudi naši javnosti je v glavnem znana afera zagrebške ginekologije dr. Mirka Karpatije, ki se je moral zagovarjati pred sodiščem zaradi odprave telesnega plodu Angeli Puhovski, ki je po operativnem posegu v maternico umrla. Dr. Karpati je bil pred prvostopenjsko sodišče, obenem mu je bila pa vzeta zdravniška praksa. Zadeva je prišla pred drugo inšanco, kjer je bil pa oproščen. Oprostilo razsodbo je potrdilo tudi apelacijsko sodišče in zdaj bo kmalu rešeno še vprašanje njegove prakse.

— **Zaradi lepe vdanje ga je ubil**. Včeraj je ustrelil bogati kmet iz Osmanjske blizu Dobroja kmeta Lijo Angeljica iz vasi Alibogovca. Kmeta sta bila sprta zaradi lepe vdanje vdanje Anke Meronja, ki je že mnogim zmešala glavo.

— **Strasna smrt 21 mesečnega otročka**. Grozna smrt je doletela včeraj 21 mesečnega Marico Jakopac v vasi Dolju pri Podsedu. Njena mati je prala perilo, pri sebi je pa imela velik lonec vrele vode. Otroček se je igral blizu matere. Ko je mati nekaj perila oprala ga je šla obehat na dvorišče, otroček je pa ostal pri loncu, vrele vode sam. Mati se je kmalu vrnila, toda že je zaslišala iz hiše srce pretresajoč jo svoje hčerke. Sluteč trško nesrečo je mati skočila v hišo, kjer je našla otročka v loncu. Nesrečno dete je zadobilo tako strasne poškodbe, da je kmalu v silnih mukah izdihnilo.

— **Samomor**. Pred dnevi je se ustrelil 19letni ključavničar, vajenec Franc Zadravec iz Salovec pri Središču ob Dravi. Bolehal je že dalj časa na živih. Prejšnji dan ga je moister še oštel, zaradi česar je potem fant odšel proti večeru v gostilno. Tam je bil pozno v noč in se vrnil šele proti jutru. Seveda mostru to ni bilo prav, kar si je Zadravec vzel tako k sreči, da je vzel samokres in se ustrelil. Obupanca so pokopali pri Sv. Miklavžu nad Ormožem.

— **Požar**. Grof Bombelj iz Vinice v savski banovini ima na hribu Ivanovkovek pri Svetinjah lepo vinčarijo z obširnimi gospodarskim, poslopji. Pred dnevi je izbruhnil tam ogenj, ki so ga še pravočasno pogasili, vendar pa je škoda občutna. Ogenj je nastal po ne previdnosti.

Iz Ljubljane

— **Smrt blage matere**. Včeraj popoldne je v splošni bolnici nenadoma preminula ga. Marija Brufachova, mati našega uredniškega tovariša g. Otmarja Fritschja in še treh sinov ter ene hčerke. Ugodna pokojnica, zlata mamica svojih otrok, je bila še prejšnji dan zdrava, ponoči pa ji je postalo slabo in popoldne po prevozu v bolnico je izdihnila svojo blago dušo. Dosegla je starost 60 let. Pogreb plemenite pokojnice bo v petek ob 16. izpred mrtvašnice splošne bolnice na pokopališču k Sv. Križu. Splošni pokojnici in predobri materi bodi ohranjen blag spomin, žalujocim ostalim pa naše najiskrenejše sožalje.

— **Zadnja pot inspektorja Alojzija Knafeleja**. Izpred hiše žalosti v Orlovi ulici se je včeraj ob 16. vršil pogreb neutrudnega planinca, poštovnega načelnika markacijskega oddelka osrednjega SPD, pokojnega železniškega inspektorja g. Alojzija Knafeleja. Pred hišo se je navzile slabemu vremenu zbrala ogromna množica občinstva, v prvi vrsti planincev ne samo iz Ljubljane, marveč tudi iz okolice in od daleč z dežele. Zvezo jugoslovanskih planinskih društev je zastopal predsednik dr. Tominc, dalje je bil v žalnem sprevodu predsednik osrednjega SPD dr. Pretnar z odborniki, g. inspektor Wester je zastopal skupna nato pa so sledile dolge, dolge vrste planincev iz vseh krajev, med njimi

tudi planinski vodnik Gregor Lah iz Dovjega, ki je položil pokojniku na krsto krasen venec planinske cvetje. Šalini spreved je krenil po Dolenjski cesti in na Gradom dalje skozi mesto na pokopališče k Sv. Križu, kjer so položili zemске ostanke Alojzija Knafeleja k večnemu počitku. Ob odprtem grobu je spregovoril pokojniku v slovo predsednik SPD g. dr. Pretnar, naglašujoč njegovo zaslugo za razvoj slovenskega planinstva. Alojziju Knafeleju vedno slava!

— **Delavci** strojnih tovarn in livarn se so vrnili na delo. Med delavstvom in strojnimi tovarnami in livarnami se bil dosežen večeraj popola sporazum in delavstvo se je popoldne že vrnilo na delo. Dobilo je tudi že izplačan prvi obrok zaostankov na mezdah, in sicer 4.000 Din. Vse kaže, da je podjetje premostilo finančne težave in da bo delavstvo odlej prejelo redno mzdo.

— **Popravek**. Z ozirom na Vašo notico, ki ste jo objavili v ponedeljek, dne 12. aprila 1937, šte. 82, na strani 3, sredi 3. stolpca, pod naslovom »Karantena za živali na Dolenjski cesti«. Vas prosim, da v smislu § 26. zakona o tisku izvolite objaviti v Vašem cenj. listu na istan mestu in v enakem tisku sledeče uradno pojasnilo, oziroma popravek: Ni res, kar poročate v navedeni notici, da zadržujejo na mitnici na Dolenjski cesti živali pogosto po več ur in da govedo mruka po dolge ure navadno brez vode in krme. Tudi ni res, da ostanje živali na prostem po cele noči, temveč se uvozniški na mitnici zadržujejo le toliko časa, da poravnajo trošarino, kar traja kvečjemu 10 minut. Član, kar ima najbž v mislih izreden primer, ki se je pripetil dne 7. aprila 1937. Takrat je prišel ob 6.30 na mestni linjski trošarinski urad na Dolenjski cesti neki voznik iz Velikih Lašč na vozu dvoje telet in dovet praštev za neko stranko v Ljubljani. Ker voznik ni imel denarja, da bi sam plačal kavejico na prostem po cele noči, temveč se uvozniški na mitnici zadržujejo le toliko časa, da poravnajo trošarino, kar traja kvečjemu 10 minut. Član, kar ima najbž v mislih izreden primer, ki se je pripetil dne 7. aprila 1937. Takrat je prišel ob 6.30 na mestni linjski trošarinski urad na Dolenjski cesti neki voznik iz Velikih Lašč na vozu dvoje telet in dovet praštev za neko stranko v Ljubljani. Ker voznik ni imel denarja, da bi sam plačal kavejico na prostem po cele noči, temveč se uvozniški na mitnici zadržujejo le toliko časa, da poravnajo trošarino, kar traja kvečjemu 10 minut. Član, kar ima najbž v mislih izreden primer, ki se je pripetil dne 7. aprila 1937. Takrat je prišel ob 6.30 na mestni linjski trošarinski urad na Dolenjski cesti neki voznik iz Velikih Lašč na vozu dvoje telet in dovet praštev za neko stranko v Ljubljani. Ker voznik ni imel denarja, da bi sam plačal kavejico na prostem po cele noči, temveč se uvozniški na mitnici zadržujejo le toliko časa, da poravnajo trošarino, kar traja kvečjemu 10 minut. Član, kar ima najbž v mislih izreden primer, ki se je pripetil dne 7. aprila 1937. Takrat je prišel ob 6.30 na mestni linjski trošarinski urad na Dolenjski cesti neki voznik iz Velikih Lašč na vozu dvoje telet in dovet praštev za neko stranko v Ljubljani. Ker voznik ni imel denarja, da bi sam plačal kavejico na prostem po cele noči, temveč se uvozniški na mitnici zadržujejo le toliko časa, da poravnajo trošarino, kar traja kvečjemu 10 minut. Član, kar ima najbž v mislih izreden primer, ki se je pripetil dne 7. aprila 1937. Takrat je prišel ob 6.30 na mestni linjski trošarinski urad na Dolenjski cesti neki voznik iz Velikih Lašč na vozu dvoje telet in dovet praštev za neko stranko v Ljubljani. Ker voznik ni imel denarja, da bi sam plačal kavejico na prostem po cele noči, temveč se uvozniški na mitnici zadržujejo le toliko časa, da poravnajo trošarino, kar traja kvečjemu 10 minut. Član, kar ima najbž v mislih izreden primer, ki se je pripetil dne 7. aprila 1937. Takrat je prišel ob 6.30 na mestni linjski trošarinski urad na Dolenjski cesti neki voznik iz Velikih Lašč na vozu dvoje telet in dovet praštev za neko stranko v Ljubljani. Ker voznik ni imel denarja, da bi sam plačal kavejico na prostem po cele noči, temveč se uvozniški na mitnici zadržujejo le toliko časa, da poravnajo trošarino, kar traja kvečjemu 10 minut. Član, kar ima najbž v mislih izreden primer, ki se je pripetil dne 7. aprila 1937. Takrat je prišel ob 6.30 na mestni linjski trošarinski urad na Dolenjski cesti neki voznik iz Velikih Lašč na vozu dvoje telet in dovet praštev za neko stranko v Ljubljani. Ker voznik ni imel denarja, da bi sam plačal kavejico na prostem po cele noči, temveč se uvozniški na mitnici zadržujejo le toliko časa, da poravnajo trošarino, kar traja kvečjemu 10 minut. Član, kar ima najbž v mislih izreden primer, ki se je pripetil dne 7. aprila 1937. Takrat je prišel ob 6.30 na mestni linjski trošarinski urad na Dolenjski cesti neki voznik iz Velikih Lašč na vozu dvoje telet in dovet praštev za neko stranko v Ljubljani. Ker voznik ni imel denarja, da bi sam plačal kavejico na prostem po cele noči, temveč se uvozniški na mitnici zadržujejo le toliko časa, da poravnajo trošarino, kar traja kvečjemu 10 minut. Član, kar ima najbž v mislih izreden primer, ki se je pripetil dne 7. aprila 1937. Takrat je prišel ob 6.30 na mestni linjski trošarinski urad na Dolenjski cesti neki voznik iz Velikih Lašč na vozu dvoje telet in dovet praštev za neko stranko v Ljubljani. Ker voznik ni imel denarja, da bi sam plačal kavejico na prostem po cele noči, temveč se uvozniški na mitnici zadržujejo le toliko časa, da poravnajo trošarino, kar traja kvečjemu 10 minut. Član, kar ima najbž v mislih izreden primer, ki se je pripetil dne 7. aprila 1937. Takrat je prišel ob 6.30 na mestni linjski trošarinski urad na Dolenjski cesti neki voznik iz Velikih Lašč na vozu dvoje telet in dovet praštev za neko stranko v Ljubljani. Ker voznik ni imel denarja, da bi sam plačal kavejico na prostem po cele noči, temveč se uvozniški na mitnici zadržujejo le toliko časa, da poravnajo trošarino, kar traja kvečjemu 10 minut. Član, kar ima najbž v mislih izreden primer, ki se je pripetil dne 7. aprila 1937. Takrat je prišel ob 6.30 na mestni linjski trošarinski urad na Dolenjski cesti neki voznik iz Velikih Lašč na vozu dvoje telet in dovet praštev za neko stranko v Ljubljani. Ker voznik ni imel denarja, da bi sam plačal kavejico na prostem po cele noči, temveč se uvozniški na mitnici zadržujejo le toliko časa, da poravnajo trošarino, kar traja kvečjemu 10 minut. Član, kar ima najbž v mislih izreden primer, ki se je pripetil dne 7. aprila 1937. Takrat je prišel ob 6.30 na mestni linjski trošarinski urad na Dolenjski cesti neki voznik iz Velikih Lašč na vozu dvoje telet in dovet praštev za neko stranko v Ljubljani. Ker voznik ni imel denarja, da bi sam plačal kavejico na prostem po cele noči, temveč se uvozniški na mitnici zadržujejo le toliko časa, da poravnajo trošarino, kar traja kvečjemu 10 minut. Član, kar ima najbž v mislih izreden primer, ki se je pripetil dne 7. aprila 1937. Takrat je prišel ob 6.30 na mestni linjski trošarinski urad na Dolenjski cesti neki voznik iz Velikih Lašč na vozu dvoje telet in dovet praštev za neko stranko v Ljubljani. Ker voznik ni imel denarja, da bi sam plačal kavejico na prostem po cele noči, temveč se uvozniški na mitnici zadržujejo le toliko časa, da poravnajo trošarino, kar traja kvečjemu 10 minut. Član, kar ima najbž v mislih izreden primer, ki se je pripetil dne 7. aprila 1937. Takrat je prišel ob 6.30 na mestni linjski trošarinski urad na Dolenjski cesti neki voznik iz Velikih Lašč na vozu dvoje telet in dovet praštev za neko stranko v Ljubljani. Ker voznik ni imel denarja, da bi sam plačal kavejico na prostem po cele noči, temveč se uvozniški na mitnici zadržujejo le toliko časa, da poravnajo trošarino, kar traja kvečjemu 10 minut. Član, kar ima najbž v mislih izreden primer, ki se je pripetil dne 7. aprila 1937. Takrat je prišel ob 6.30 na mestni linjski trošarinski urad na Dolenjski cesti neki voznik iz Velikih Lašč na vozu dvoje telet in dovet praštev za neko stranko v Ljubljani. Ker voznik ni imel denarja, da bi sam plačal kavejico na prostem po cele noči, temveč se uvozniški na mitnici zadržujejo le toliko časa, da poravnajo trošarino, kar traja kvečjemu 10 minut. Član, kar ima najbž v mislih izreden primer, ki se je pripetil dne 7. aprila 1937. Takrat je prišel ob 6.30 na mestni linjski trošarinski urad na Dolenjski cesti neki voznik iz Velikih Lašč na vozu dvoje telet in dovet praštev za neko stranko v Ljubljani. Ker voznik ni imel denarja, da bi sam plačal kavejico na prostem po cele noči, temveč se uvozniški na mitnici zadržujejo le toliko časa, da poravnajo trošarino, kar traja kvečjemu 10 minut. Član, kar ima najbž v mislih izreden primer, ki se je pripetil dne 7. aprila 1937. Takrat je prišel ob 6.30 na mestni linjski trošarinski urad na Dolenjski cesti neki voznik iz Velikih Lašč na vozu dvoje telet in dovet praštev za neko stranko v Ljubljani. Ker voznik ni imel denarja, da bi sam plačal kavejico na prostem po cele noči, temveč se uvozniški na mitnici zadržujejo le toliko časa, da poravnajo trošarino, kar traja kvečjemu 10 minut. Član, kar ima najbž v mislih izreden primer, ki se je pripetil dne 7. aprila 1937. Takrat je prišel ob 6.30 na mestni linjski trošarinski urad na Dolenjski cesti neki voznik iz Velikih Lašč na vozu dvoje telet in dovet praštev za neko stranko v Ljubljani. Ker voznik ni imel denarja, da bi sam plačal kavejico na prostem po cele noči, temveč se uvozniški na mitnici zadržujejo le toliko časa, da poravnajo trošarino, kar traja kvečjemu 10 minut. Član, kar ima najbž v mislih izreden primer, ki se je pripetil dne 7. aprila 1937. Takrat je prišel ob 6.30 na mestni linjski trošarinski urad na Dolenjski cesti neki voznik iz Velikih Lašč na vozu dvoje telet in dovet praštev za neko stranko v Ljubljani. Ker voznik ni imel denarja, da bi sam plačal kavejico na prostem po cele noči, temveč se uvozniški na mitnici zadržujejo le toliko časa, da poravnajo trošarino, kar traja kvečjemu 10 minut. Član, kar ima najbž v mislih izreden primer, ki se je pripetil dne 7. aprila 1937. Takrat je prišel ob 6.30 na mestni linjski trošarinski urad na Dolenjski cesti neki voznik iz Velikih Lašč na vozu dvoje telet in dovet praštev za neko stranko v Ljubljani. Ker voznik ni imel denarja, da bi sam plačal kavejico na prostem po cele noči, temveč se uvozniški na mitnici zadržujejo le toliko časa, da poravnajo trošarino, kar traja kvečjemu 10 minut. Član, kar ima najbž v mislih izreden primer, ki se je pripetil dne 7. aprila 1937. Takrat je prišel ob 6.30 na mestni linjski trošarinski urad na Dolenjski cesti neki voznik iz Velikih Lašč na vozu dvoje telet in dovet praštev za neko stranko v Ljubljani. Ker voznik ni imel denarja, da bi sam plačal kavejico na prostem po cele noči, temveč se uvozniški na mitnici zadržujejo le toliko časa, da poravnajo trošarino, kar traja kvečjemu 10 minut. Član, kar ima najbž v mislih izreden primer, ki se je pripetil dne 7. aprila 1937. Takrat je prišel ob 6.30 na mestni linjski trošarinski urad na Dolenjski cesti neki voznik iz Velikih Lašč na vozu dvoje telet in dovet praštev za neko stranko v Ljubljani. Ker voznik ni imel denarja, da bi sam plačal kavejico na prostem po cele noči, temveč se uvozniški na mitnici zadržujejo le toliko časa, da poravnajo trošarino, kar traja kvečjemu 10 minut. Član, kar ima najbž v mislih izreden primer, ki se je pripetil dne 7. aprila 1937. Takrat je prišel ob 6.30 na mestni linjski trošarinski urad na Dolenjski cesti neki voznik iz Velikih Lašč na vozu dvoje telet in dovet praštev za neko stranko v Ljubljani. Ker voznik ni imel denarja, da bi sam plačal kavejico na prostem po cele noči, temveč se uvozniški na mitnici zadržujejo le toliko časa, da poravnajo trošarino, kar traja kvečjemu 10 minut. Član, kar ima najbž v mislih izreden primer, ki se je pripetil dne 7. aprila 1937. Takrat je prišel ob 6.30 na mestni linjski trošarinski urad na Dolenjski cesti neki voznik iz Velikih Lašč na vozu dvoje telet in dovet praštev za neko stranko v Ljubljani. Ker voznik ni imel denarja, da bi sam plačal kavejico na prostem po cele noči, temveč se uvozniški na mitnici zadržujejo le toliko časa, da poravnajo trošarino, kar traja kvečjemu 10 minut. Član, kar ima najbž v mislih izreden primer, ki se je pripetil dne 7. aprila 1937. Takrat je prišel ob 6.30 na mestni linjski trošarinski urad na Dolenjski cesti neki voznik iz Velikih Lašč na vozu dvoje telet in dovet praštev za neko stranko v Ljubljani. Ker voznik ni imel denarja, da bi sam plačal kavejico na prostem po cele noči, temveč se uvozniški na mitnici zadržujejo le toliko časa, da poravnajo trošarino, kar traja kvečjemu 10 minut. Član, kar ima najbž v mislih izreden primer, ki se je pripetil dne 7. aprila 1937. Takrat je prišel ob 6.30 na mestni linjski trošarinski urad na Dolenjski cesti neki voznik iz Velikih Lašč na vozu dvoje telet in dovet praštev za neko stranko v Ljubljani. Ker voznik ni imel denarja, da bi sam plačal kavejico na prostem po cele noči, temveč se uvozniški na mitnici zadržujejo le toliko časa, da poravnajo trošarino, kar traja kvečjemu 10 minut. Član, kar ima najbž v mislih izreden primer, ki se je pripetil dne 7. aprila 1937. Takrat je prišel ob 6.30 na mestni linjski trošarinski urad na Dolenjski cesti neki voznik iz Velikih Lašč na vozu dvoje telet in dovet praštev za neko stranko v Ljubljani. Ker voznik ni imel denarja, da bi sam plačal kavejico na prostem po cele noči, temveč se uvozniški na mitnici zadržujejo le toliko časa, da poravnajo trošarino, kar traja kvečjemu 10 minut. Član, kar ima najbž v mislih izreden primer, ki se je pripetil dne 7. aprila 1937. Takrat je prišel ob 6.30 na mestni linjski trošarinski urad na Dolenjski cesti neki voznik iz Velikih Lašč na vozu dvoje telet in dovet praštev za neko stranko v Ljubljani. Ker voznik ni imel denarja, da bi sam plačal kavejico na prostem po cele noči, temveč se uvozniški na mitnici zadržujejo le toliko časa, da poravnajo trošarino, kar traja kvečjemu 10 minut. Član, kar ima najbž v mislih izreden primer, ki se je pripetil dne 7. aprila 1937. Takrat je prišel ob 6.30 na mestni linjski trošarinski urad na Dolenjski cesti neki voznik iz Velikih Lašč na vozu dvoje telet in dovet praštev za neko stranko v Ljubljani. Ker voznik ni imel denarja, da bi sam plačal kavejico na prostem po cele noči, temveč se uvozniški na mitnici zadržujejo le toliko časa, da poravnajo trošarino, kar traja kvečjemu 10 minut. Član, kar ima najbž v mislih izreden primer, ki se je pripetil dne 7. aprila 1937. Takrat je prišel ob 6.30 na mestni linjski trošarinski urad na Dolenjski cesti neki voznik iz Velikih Lašč na vozu dvoje telet in dovet praštev za neko stranko v Ljubljani. Ker voznik ni imel denarja, da bi sam plačal kavejico na prostem po cele noči, temveč se uvozniški na mitnici zadržujejo le toliko časa, da poravnajo trošarino, kar traja kvečjemu 10 minut. Član, kar ima najbž v mislih izreden primer, ki se je pripetil dne 7. aprila 1937. Takrat je prišel ob 6.30 na mestni linjski trošarinski urad na Dolenjski cesti neki voznik iz Velikih Lašč na vozu dvoje telet in dovet praštev za neko stranko v Ljubljani. Ker voznik ni imel denarja, da bi sam plačal kavejico na prostem po cele noči, temveč se uvozniški na mitnici zadržujejo le toliko časa, da poravnajo trošarino, kar traja kvečjemu 10 minut. Član, kar ima najbž v mislih izreden primer, ki se je pripetil dne 7. aprila 1937. Takrat je prišel ob 6.30 na mestni linjski trošarinski urad na Dolenjski cesti neki voznik iz Velikih Lašč na vozu dvoje telet in dovet praštev za neko stranko v Ljubljani. Ker voznik ni imel denarja, da bi sam plačal kavejico na prostem po cele noči, temveč se uvozniški na mitnici zadržujejo le toliko časa, da poravnajo trošarino, kar traja kvečjemu 10 minut. Član, kar ima najbž v mislih izreden primer, ki se je pripetil dne 7. aprila 1937. Takrat je prišel ob 6.30 na mestni linjski trošarinski urad na Dolenjski cesti neki voznik iz Velikih Lašč na vozu dvoje telet in dovet praštev za neko stranko v Ljubljani. Ker voznik ni imel denarja, da bi sam plačal kavejico na prostem po cele noči, temveč se uvozniški na mitnici zadržujejo le toliko časa, da poravnajo trošarino, kar traja kvečjemu 10 minut. Član, kar ima najbž v mislih izreden primer, ki se je pripetil dne 7. aprila 1937. Takrat je prišel ob 6.30 na mestni linjski trošarinski urad na Dolenjski cesti neki voznik iz Velikih Lašč na vozu dvoje telet in dovet praštev za neko stranko v Ljubljani. Ker voznik ni imel denarja, da bi sam plačal kavejico na prostem po cele noči, temveč se uvozniški na mitnici zadržujejo le toliko časa, da poravnajo trošarino, kar traja kvečjemu 10 minut. Član, kar ima najbž v mislih izreden primer, ki se je pripetil dne 7. aprila 1937. Takrat je prišel ob 6.30 na mestni linjski trošarinski urad na Dolenjski cesti neki voznik iz Velikih Lašč na vozu dvoje telet in dovet praštev za neko stranko v Ljubljani. Ker voznik ni imel denarja, da bi sam plačal kavejico na prostem po cele noči, temveč se uvozniški na mitnici zadržujejo le toliko časa, da poravnajo trošarino, kar traja kvečjemu 10 minut. Član, kar ima najbž v mislih izreden primer, ki se je pripetil dne 7. aprila 1937. Takrat je prišel ob 6.30 na mestni linjski trošarinski urad na Dolenjski cesti neki voznik iz Velikih Lašč na vozu dvoje telet in dovet praštev za neko stranko v Ljubljani. Ker voznik ni imel denarja, da bi sam plačal kavejico na prostem po cele noči, temveč se uvozniški na mitnici zadržujejo le toliko časa, da poravnajo trošarino, kar traja kvečjemu 10 minut. Član, kar ima najbž v mislih izreden primer, ki se je pripetil dne 7. aprila 1937. Takrat je prišel ob 6.30 na mestni linjski trošarinski urad na Dolenjski cesti neki voznik iz Velikih Lašč na vozu dvoje telet in dovet praštev za neko stranko v Ljubljani. Ker voznik ni imel denarja, da bi sam plačal kavejico na prostem po cele noči, temveč se uvozniški na mitnici zadržujejo le toliko časa, da poravnajo trošarino, kar traja kvečjemu 10 minut. Član, kar ima najbž v mislih izreden primer, ki se je pripetil dne 7. aprila 1937. Takrat je prišel ob 6.30 na mestni linjski trošarinski urad na Dolenjski cesti neki voznik iz Velikih Lašč na vozu dvoje telet in dovet praštev za neko stranko v Ljubljani. Ker voznik ni imel denarja, da bi sam plačal kavejico na prostem po cele noči, temveč se uvozniški na mitnici zadržujejo le toliko časa, da poravnajo trošarino, kar traja kvečjemu 10 minut. Član, kar ima najbž v mislih izreden primer, ki se je pripetil dne 7. aprila 1937. Takrat je prišel ob 6.30 na mestni linjski trošarinski urad na Dolenjski cesti neki voznik iz Velikih Lašč na vozu dvoje telet in dovet praštev za neko stranko v Ljubljani. Ker voznik ni imel denarja, da bi sam plačal kavejico na prostem po cele noči, temveč se uvozniški na mitnici zadržujejo le toliko časa, da poravnajo trošarino, kar traja kveč

Zopet vprašanje zaščitnega pasu

Na lepo parcelo pod Rožnikom bi radi nekateri postavili bolnico

Ljubljana, 29. aprila. Zadnja leta, ko so parcele v mestu samem čedalje dražje, ker jih je vedno manj, je od dne do dne večja nevarnost, da se bo mestno zidovje zagrizlo v zeleno mestno površino, ki bi morala ostati nezazidana. Če imenujemo zadevo z besedo nevarnost, rabimo to ime brez pretiravanja z vso upravičenostjo. Paragrafi so le mrtva črka na papirju, zlasti še, ker pri nas ni dovolj točno opredeljeno, kaj je prav za prav zaščitna, zelena površina, ki bi morala ostati vedno nezazidana. Morda o tem ni dvomnosti, toda točno ni določeno, kam sega zaščitni pas ter kje so njegove meje. Govorimo o nevarnosti za zeleno mestno površino, ker je zaščitni pas že v resnici načrt, kar nam dokazuje tudi primer, ki ga navajamo v tem članku.

Tivoli je bil zaščitni pas kot pomursko posestvo, a sčasoma se je vendar zagrizlo vasi mesto. Ko so grešili že enkrat proti načrtu, da mora ostati Tivoli nezazidan, jih drugi ni več pekla vest. Morda bomo še doživeli, da bo tudi Tivoli parceliran. Lani se je to vprašanje že delno začelo. Ob tej priliki pa hočemo opozoriti na parcelacijo lepega travnika ob mestni gozdni drevnici in Čisti na Rožniku. Lani smo poslali o nameru, da nameravajo parcelirati ta travnik in zdaj je že delno parceliran. Na njem že stoji baraka za stavbno orodje in baje boša že letos sezidani dve vili.

Da ne bo kdo napramo razumel našega opozorila, kako se vedno bolj krči doslej nezazidana mestna površina, smo dolžni opozoriti še na nekatere okolščine, ki naj pojasnijo, kako grobo se lahko greši proti splošnim interesom mesta, ako javnost ni dovolj poučena. Ne nameravamo se sklicevati le na to, da dovoljenje za zidanje na zemljišču, ki bi morala ostati nezazidano v interesu mesta, pomeni nevaren precedensni primer, kajti nečisti ljudje preže na lepo parcelo, kako bi se polastili dragocene parcel. Nevarnost je še večja: čim zelena mestna površina ni več nedotakljiva za vedno, temveč samo do neke prilike, začne s tem računati spekulanti.

Prav zaradi tega smo ob tej priliki načeli vprašanje tako zvane zaščitne zelene mestne površine. Spekulanti dobro vedo, da so zemljišča, ki se po predpisih ne smejo zazidati, poceni. Takšno zemljišče prav lah-

ko kupiš, kar se ti bogato poplača, če ti je sreča mila, da čez nekaj časa ne bo več v veljavi prepoved zazidave. In spekulanti so tudi zelo spretni ljudje. Zdi se, da vedo vnaprej katero zemljišče bodo lahko drago prodali v bližnji bodočnosti. Če bi bila zelena mestna površina v resnici zaščitena, bi bil konec spekulantskih poslov za vedno.

V primeru, ki ga navajamo, ne gre za spekulacijo, pač pa je treba povedati, da je travnik ob mestni drevnici, ki ga letos začne zazidavati, veljal vsaj pred javnostjo med zaščitno mestno površino. Ljudje, ki so zidali pred leti nasproti tega travnika, so mislili, da bo ostal vedno nezazidan. O tem so bili pozneje tudi prepričani, ko kupcu najlepše parcele na travniku ni bilo dovoljeno zidati. Lani je mestni svet odobril parcelacijo travnika, pritožbo sosedov je pa zavrnil, češ da spada zaščitna javnih interesov v presojo slavnega oblastva. To se pravi z drugo besedo, da ima pri vsi zadevi besedo le slavno oblastvo, neposredno in posredno prizadele ljudje naj pa molče. V resnici določa zakon, da se prizadele ljudje lahko pritožijo na višjo instanco zoper odločbo mestnega poglavarstva, toda v roku 15 dni. Če rok zamudiš, je zamujeno vse enkrat za vselej.

Kako malo pozornosti posveča naša javnost takšnim vprašanjem, ki so izrednega pomena za vse mesto, sprevidimo že iz tega, da je bila v debati tudi zazidava lepe parcele pod Rožnikom, kjer bi naj stala — bolnica. Pri tem se ni nihče vprašal, ali je zazidava tiste parcele sploh dovoljena v splošnem interesu. Prav tako bi lahko načeli ob drugi priliki vprašanje zazidave šišenskega vrha ali tivolskega gozda in bi se najbrž nihče ni spomnil, da ima Ljubljana nekaj površine, ki bi morala ostati nezazidana, ne le po predpisih, temveč tudi v javnem interesu. Pri nas bi bilo treba še razlagati ljudem osnovne pojme urbanizma, da mora imeti mesto tudi parke, ne morda zaradi baharije, temveč zaradi svojih življenjskih interesov. Ako se pa del javnosti vendar za, nima za tako pomembna vprašanja, je treba naglasiti, da je to njena pravica in dolžnost in da ji je pravice ne more vzeči tudi slavno oblastvo. Ki doslej ni ščitilo javnih interesov v vseh primerih tako, da bi bila lahko zadovoljna vsa javnost.

Ob jubileju moramo omeniti tudi Drenovecovo delo na dramsko-prosevnem področju. Ko je Glasbena Matka opustila svojo Dramatsko šolo, je ustanovil novo dramsko šolo s odličnim predavateljem. V Trbovljah mu je uspelo ustanoviti dramsko šolo v največjih tiseh in združiti naraščaj vseh strank v delovno enoto. Skupno s Dramatičnim društvom v Celju je odzvelo v Celju gledališče, kjer so sodelovali trije poklicni igralci iz Ljubljane in študenti z Celja. Glavna zasluga Ljotze Drenovca je, da so igralci dobili svoj pokojninski sklad, da jim je zagotovljena emotna pogodba i. t. d. Skratka, jubilej Drenovca je, da se je slovenski igralski stan dvignil in se organiziral ter si priboril vsaj najpotrebnejšo socialno zaščito.

Ah, tako hitro je minilo! je vzkljunal jubiliant, ko smo ga vprašali, kako se počuti pred jubilejem. Drenovec je optimist. Premagel je že težke čase, pa ni izgubil vere vase. Življenje je le lepo, si misli kadar mu je pa zelo težko pri srcu, gre in gleda trpne, ki si s težkim delom služijo vsakdanji kruh.

Čestitamo jubilaru in mu želimo uspeh, ki si ga sam želi ob jubilejni predstavi in v bodoče. Vemo, da bo ostal ljubljenski občinstva v dramu in v operi. Simpatiji izredno širokega kroga občinstva, ki si jih je pridobil, ne bo izgubil nikoli.

Prestol je tudi močnejši od ljubezni

O tem priča primer angleške kraljice Viktorije, ki je bila zaljubljena v ruskega carjeviča Aleksandra

Ljubezen ne zmaga vedno, včasih zmaga tudi pamet. In kakor je dala ljubezen že večkrat povod, da so se vladarji odrekli prestolu, tako je bil tudi prestol že večkrat vzrok, da so se zaljubljeni odpovedali ljubezni. Nedvomno gre v vsakem primeru za težak duševni boj in za zmago razuma nad ljubeznijo je potrebna večja energija in celo večje samozatajevanje, kakor nasprotno. Posebno pri ženskah je moč razuma naravnost presenetljiva in to se je pokazalo tudi pri slavni angleški kraljici Viktoriji. Ne smemo se potem čuditi, da se je po pravici zahtevala ista moč razuma in volje od njene polovice Edvarda VIII. Toda zaman, to pod je davno polnoletni kralj ni imel v sebi toliko moči, kakor jo je imela mlada kraljica in kakor jo je imel mladi carjevič.

Tudi slavna angleška kraljica Viktorija je preživela svojo brezupno ljubezen, svoje ljubavno gorje, kakor to potrjujejo spomini, že davno umrlega ruskega generala Jurjeviča, bivšega učitelja in zaupnega prijatelja ruskega prestolonaslednika in poznejšega carja Aleksandra II. V spominih carskega generala je zelo zanimivo opisana ljubezen mlade kraljice in prestolonaslednika velike ruske države. Srečala in seznanila sta se v Londonu leta 1888 kmalu po kronanju mlade kraljice Viktorije. Zaljubila sta se drug

z njim, in generaj ni več okleval. Takoj je odšel k carjeviču Aleksandru in mu z vsem poudarkom predložil njegove naloge kot bodočega vladarja, ki mu niso dovoljevale, da bi zaradi svoje ljubezni pokopal vse nade, združene z njegovo osebo in njegovo bodočnostjo. Pojasnil mu je, da bi se moral bodisi od odpovedati carskemu prestolu ali pa kraljica angleški kroni, če bi se poročila. In pripomnil je, da bi v prvem in drugem primeru nastale velike homatije med obema državama, kajti tako za angleški kakor za ruski narod bi pomenilo nesrečo, če bi nastala tako važna izprememba na prestolu.

Prestolonaslednik je bil po tem razgovoru zelo potrpečljiv, pisal generalu Jurjeviču. Enaka usoda je pa zadela tudi kraljico Viktorijo, kajti tudi njo je njena okolica opozorila na brezupnost njene ljubezni. Tudi mlada angleška kraljica je bila vsa iz sebe. Na angleškem dvoru se je že šepetalo o romantični ljubezni med njo in ruskim carjevičem in marsikoga je to ganilo. V tem duševnem ozračju se je bližal dan carjevičevega odhoda. Za slovo je bil prirejen dvorni ples. Mlada kraljica je poslala nekaj valček in kadrl s carjevičem O težki ločitvi kraljice in carjeviča piše ruski general:

»Včeraj smo se poslovili od angleškega dvora. Ko sva ostala s carjevičem Aleksandrom sama, mi je padel okrog vratu in oba sva se jokala. Dejal mi je, da do svoje smrti ne bo pozabil te ločitve. Zaupal mi je tudi, da je poljubil kraljico, ki mu je poljub vrnila. To je bil baže eden najlepših, obenem pa najbolj žalosten trenutek njevega življenja.

Vse so enake

Tokijski milijonar Jošiki Nakamura, star 45 let, je nedavno odvedel. Ker se je pa kmalu naveličal samotarskega življenja, je objavil v nekem tokijskem listu oglas, da bi se rad drugič oženil in sicer s 35 do 40 let staro samico, po možnosti elegantno in s primerno izobrazbo. Priznal je tudi, da je milijonar in da ima odgovarjajoče število služinčadi. To je napravilo čudež. Vsek dan je dobival Nakamura po več sto ponudb tako, da je moral slednjič doslovno pobegniti, da ga ni so močvite želja dekleta in vdove čez glavo zasule s pismi.

Njegov tajnik pripoveduje, da bi lahko razdelili odgovore v štiri skupine. V prvi so japonska dekleta, ki bi se radi postale Nakamurine žene, v drugi so tiste, ki bi rade bile same njegove prijateljice, v tretji so zasebne tajnice, v zadnji pa take, ki bi rade postale njegove služkinje. Nakamura se zanjkrat zabava še v letovišču, po povratku domov si bo pa izbral izmed kupa ponudb najprikladnejšo.

Največji denar na svetu

Vzhodno od Filipinov leže bivši nemški Karolin, zdaj deloma pod angleškim, deloma pod japonskim mandatom. Ti otoki so v marsikaterem pogledu zanimivi. Tako dobite v pristaniškem mestu na otoku Yap vse, v kolikor seveda zastopujejo zaloge domačih trgovcev, za japonski denar, malo dalje v džunglah se pa za ta denar ne dobi nič. Pač pa lahko vidite domačine atletične, kako v potu obrazov vale pred seboj ali pa vlečejo na dolgih palicah velike kamenite diske, v sredini preuknjane. Kaj počno ti moderni Sifizi? Pojasnilo je nepričakovano. Odlični poglavar se je napelil po opravih, namenil se je kupiti kaj, njegovi služnji pa vlečejo za njim denar.

Na otoku Yap rabijo namreč domačini še vedno kameniti denar, kakor so ga podedovali po svojih prednikih. Za tak denar lahko kupijo kokosovih orehov, za

katere dobe od Japoncev poljubno blago. To bo menda največji denar na svetu, saj meri kameni peček štiri metre in tehtja 10 metrskih stotov. To je že kapitalen milijon. Srečnemu lastniku tega »novca« se gotovo ni treba bati, da bi mu ga kdo odnesel, ker bi ga moral natovoriti na voz in odpeljati.

Iz Trbovelj

Slabe ceste. Sedanje dolgotrajno deževje je naše ceste, zlasti pa glavno cesto od kolodvora do trga, ki je zadnje čase zelo frekventirana po raznih težkih tovornih in motornih vozilih, tako razmečalo, da se pojavljajo vedno večje kotanje in jarki v katerih se zbira voda in tako razkrajja doslej trde temelje in načenja že spodnji ustroj cestišča. Da bi se cesta zopet spravila v dobro stanje in temelji utrjili, bo treba precej gramoza in čim dalje se bo odladalo s temeljitim gramozenjem ceste, tem večja bo škoda in s tem večji stroški ko pozneje združeno popravilo te važne ceste po kateri se razvija ves promet trboveljske doline in po kateri vodi dnevno tudi izredno veliko število tujih avtomobilov, ki prihajajo iz Savinjske doline v rudarske revirje v čedalje večjem številu, odkar je zgrajena nova cesta Trbovlje-Savinjska dolina preko sedla pri Marija-Reki.

Iz Višnje gore

Gradnja ceste Peščenik — Polzevo. Gradbeni dela na cesti Peščenik — Polzevo so se zopet začela in sicer od Kriške vasi proti Novi vasi in Polzevu. Tako bodo tudi te doslej zapuščene vasi dobile po zaslugi SK Polza in uvidenosti banske uprave že dolgo zaželjeno cesto. Kot poizj pri gradnji ceste dela oskrbnik Sukljevega doma na Polzevu g. Pavel Orešnik, ki se dobro razume tudi na cestna dela.

Odhod dveh orožnikov. Iz Višnje gore sta opet odšla dva priključena in marijskega orožnika. Orožniški kaplar g. Silvester Mlakar je odšel v orožniško šolo v Ljubljano, zdaj je pa odšel še podnadnik g. Ozmeč in sicer v orožniško šolo v Kamenici. Oba želimo obilo uspeha, želimo pa tudi, da se vrneta k nam.

Zopet tatvina kokoši. Slovenski Narod je že opetovano poročal o tatniški družbi, ki kraje v okolici Višnje gore, kar ji pride pod roko. Tako se je zahotelo tatovom tudi kurje pečenje in so v petek zvečer odnesli posestniku Jožetu Zajcu iz Zavrtič iz zaprtega kokošnjaka 8 lepih kokoši. Pustili so mu samo še štiri, ker menijo, da niso mogli vzeti vseh s seboj. Psi čuvaj so obklavljani in tako bo marsikateri kmet opustil psa. Kmetje morajo že itak plačevati tako visoke davke, da marsikateri denarja niti za sol nima. Tako bodo imeli tatovi mnogo lažji posel.

Deževna pomlad. Do 40 mučenikov je minila, toda deževje ni prenehalo. Obnemem je pa tudi precej hladno in tako kmetje ne morejo opravljati poljskih del, ki so se že močno zakasnila. Drevje je večinoma že v cvetu, toda zaradi neprestane deževja bo cvetje odpadlo kar lanske pomladi. Vse kaže, da bo zopet zelo slaba letina in že itak splošno obubožanje na kmetih še težje.

Radioprogram

Petek, 30. aprila.

11: Šolska ura: Po Mirenski dolini, reportaža (g. Marjan Tratar). — 12: Uvertura (plošče). — 12:45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13:15: Veseli zvoki (radijski orkester). — 14: Vreme, borba. — 15: Zenska ura: Celavska družina (gledna Kristina Hafner). — 18:20: Spev iz francoskih oper (plošče). — 18:40: Francosčina (g. dr. Stane Leben). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19:30: Nacionalna ura: Lov v Jugoslaviji (ing. Ivan Ceovici) iz Zgb. — 19:50: Zanimivosti. — 20: Zrebanje in razdelitev nagrad pravihni rešitvam ugank iz velike Pavlihove pratike. — 20:30: Domači zvoki: g. Svelozar Banovec, Vekoslav Janko in Avgust Stanko. — 21:00: Citre (plošče). — 21:20: Radijski orkester: Puccini: Turandot, fantazija (v 3 delih). — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22:30: Angleške plošče. — Konec ob 23.

Sobota, 1. maja.

12: Plošča za ploščo, pisana zmes, godba vesela in pesmice vmes. — 12:45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13:15: Plošča za ploščo, pisana zmes, godba vesela in pesmice vmes. — 14: Vreme. — 18: Za delopusti! (igra radijski orkester). — 18:40: Pogovori s poslušalci. — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19:30: Nacionalna ura: Mesečni politični pregled (iz Bgd.). — 19:50: Pregled sporeda. — 20: O znanju politiki (g. dr. Alojzij Kuhar). — 20:30: Prilika za veliki traven ali mesec maj. Besedilo oskrbel in večer vodi Niko Kuret, sodelujejo člani radijske igralske družine. Vmes nekaj plošč. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22:15: Za vesel konec (igra radijski orkester). — Konec ob 23. uri.

25 let v službi Talije

Tako hitro je minilo, pravi jubilar g. Ljotze Drenovec

Ljubljana, 29. aprila. Ali je mogoče? smo se vpraševali, ko smo čitali, da bo Ljotze Drenovec proslavil v soboto 1. maja 25letnico svojega dela na odru. Kdo bi mu prisodil takšno letnico, ko je tako mladeniški. Pa je le tako!

Leta 1910 je Ljotze Drenovec prvič stopil na oder. Bil je to študentski oder Narodne delavske organizacije. Prvi njegov režiser je bil pokojni igralec Josip Molek, ki je med vojno padel na Piavi. Drugi njegov režiser je bil Hinko Nučič. V režiji Hinka Nučiča je Drenovec dosegel svoj prvi večji uspeh na odru v »Divjem lovcu«, ki so ga igrali v areni Narodnega doma in v Mestnem domu. Po igri v Mestnem domu je prišel intendant Fran Govekar za kulise in je povabil simpatičnega mladega Drenovca, naj se zaslasi pri njem v pisarni tedanjega deželnega gledališča, ki je imelo svojo dramatično šolo pod vodstvom Hinka Nučiča. Mlademu Drenovcu se je zdelo, da so se mu odprla nebesa, ko mu je Govekar zagotovil solanje v dramatični šoli. Bil je med najboljšimi in najbolj vnetimi učenci in v skupni produkciji šole si je osvojil občinstvo in volilne kroge pri gledalšču. Igral je tedaj glavno vlogo v igri Frana Mleinskega »Brat Sokol«. Intendant Govekar ga je angažiral za 30 goldinarjev na mesec, katere je seveda dobival samo v sezoni, to je 7 mesecev. V začetku aprila leta 1910 je Drenovec že gostoval s skupino pod Nučičem v Gorici, Ajdovščini, Trstu in drugih večjih krajih. Primorja in Krasi. V vztrajnem poletu je rasel v igralski družini in napredoval dobri dve leti, nakar so ga potrdili k vojakom. Tedanji intendant prof. Koblar ga je zelo pogrešal v ansamblu. Vložil je prošnjo na vojaško oblast in Drenovec se je po enoletnem službovanju v vojski vrnil v gledališče. Dramo je tedaj vodil Borštnik, operne predstave pa je dajal operni ansambl iz Zagreba. To je bilo v letih 1913 in 1914.

Izbruhnila je svetovna vojna. Igralec Drenovec je postal vojaški telegrafist v Pulju. Še pred koncem vojne mu je pisal intendant Govekar, kako je z njim in ali bi prišel v Ljubljano, kjer so osnovali nov an-

sambl. Večje želje igralce Drenovec ni imel in se je podvil, da je prišel v Ljubljano in bil zopet angažiran v slovenski dramatični šoli. Po enem letu dela v Ljubljani ga je zaneslo v Osijek, kjer je ostal tudi leto dni. Dobil je ponudbo za Zagreb, toda zaradi okolščin se je naposled odločil zopet za Ljubljano. To je bilo 1. 1921. Od tega leta je stalno v Ljubljani, 5 let je bil član Drame in si je kot igralec v najrazličnejših vlogah osvajal mlada in stara srca našega občinstva. L. 1926. mu je zavezala žilica, ki ga je spravila na pota vedre umetnosti. Ljotze Drenovec se je nenadoma uveljavil v operi, kjer je v petih letih igral in pel v 20 glavnih vlogah ter nastopil nad tristo krat. Naravnost fenomenalen je bil njegov uspeh v »Grofici Mariji«, katero so z njim vpisovali 65 krat. L. 1931. se je vrnil iz operete v Dramo.

Zakaj se je odločil za opereto »Lojzko« ob jubileju? Imel je drugačen načrt. Hotel je proslaviti svoj delovni jubilej v Drami, pa je končno pograbil ponudbo opernega vodstva za »Lojzko«. No in v operi je žel prve uspehe in se prvič uveljavil kot igralec ter v opereti je imel največje uspehe, uspehe, kakršne kot igralec zlepa ni imel pri nas nihče drugi.

Javnosti je malo poznano Drenovecovo poizkušnjo delo za organizacijo in napredek strokovnega združenja igralcev, v katerem že 10 let združena vodilno funkcijo. Drenovec je bil sin zelo revnih staršev. Ko je bil še solar, ga je oče kaj rad jemal seboj na shode. Tedaj so se mu zasadile globoko v srce besede velikega socialističnega govornika Etijana Križaneta, ki je na vseh shodih klical delavcem, naj se združijo, ker je le v slogi moč. Igralec Drenovec je eden izmed redkih teatrskih ljudi z globokim socialnim čutom in etanovsko zavestjo, katero je izprical in potrdil tudi z delom za svojo stanovsko organizacijo. Nemala njegova zasluga je, da so danes naša igralska in pevci združeni in složni, da imajo močno organizacijo, ki se uspešno bori za stanovske in socialne pravice igralskega stanu. Pod vodstvom Ljotze Drenovca je bila organizirana bolniška blagajna organizacija,

v drugega, toda v interesu obeh držav sta zatlja v sebi mlado, vročo ljubezen.

Spomine generala Jurjeviča so našli med stariji že orumeneli papirji, ki jih je pripeljal njegova rodbina iz Rusije. Carski general opisuje zlasti srečanje angleške kraljice s carjevičem Aleksandrom, ko se je sredi mudi na oficijelnem obisku v Londonu. Angleško kraljico Viktorijo opisuje general kot zelo lepo, živahno damo nizke postave. Njena zunanost je bolj kazala na otroka, nego na odraslo žensko. Carjevič Aleksander je bil samo leto dni starejši visoke postave, plavih las, širokih pleč, njegove modre oči so zrlle nekam melanholično v svet. Že ob prvem srečanju je naprtila mlada angleška kraljica na ruskega carjeviča globok vtis, — piše general Jurjevič. In ta vtis se je poglabljal z vsakim novim srečanjem, dokler ni prišlo tako daleč, da je govoril carjevič Aleksander samo o lepi, duhoviti in očarljivi kraljici Viktoriji, ki mu je postala naskrat vse na svetu. Pozneje je zaupal carjevič svojo tajno svojemu učitelju in prijatelju Jurjeviču in mu zaupno povedal, da mu kraljica Viktorija ljubezen vrača. To je bilo pa zelo neprijetno presenečenje in Jurjevič po cele noči ni mogel zadržati oči od skrbi, kaj bo, če zve za preloženost ljubezni kar Nikolaj.

Ko je pozneje general zvedel od dvorne dame mlade kraljice, baronice L., da je tudi ona prepričana, da ljubi kraljico Viktorijo carjeviča in da misli, najbrž celo na poroko

Paul Hilso:

Molčeci maščevalec

Roman

— Torej Harris res živi. Mislija sem, da...? Vprašujoče jo je pogledal, Daisy je pa nadaljevala počasi: — Mislija sem namreč, da je bil on umorjen v avtomobilu. — Saj je bilo vendar ves čas znano, da je bil umorjen zločinec, ki je pred mnogimi leti pobegnil iz kaznilnice. Kaj niste tega čitali? — Govoril je mirno, čeprav je zopet za trenutek pomislil, da igra morda vprico njega komedijo. — Ne, — čitala sem samo prve vesti, poznejših pa nisem mogla. — Te besede je izgovorila z zamolklim glasom. Hitro se je ozrl na njo in opazil, da je blede kakor smrt. Je zopet mu je šinila v glavo strašna misel, — kaj pa če je kriva ali sokriva umora? — Kakor že večkrat, je tudi zdaj zavrgel to misel kot absurdno, čeprav je moral v dno duše priznati, da to ni izključeno in da bi marsikdo celo rekel, da je verjetno, kajti indicije so kazale naravnost na njo. — Hitro je napeljal pogovor drugam in ji predla-

gal, da bi zavila v Ritz. Toda Daisy se mu je za prijazno vabilo takoj zahvalila.

— Torej vas ne veseli ostati nekaj časa z menoj? — Odkrito rečeno zaslužim to, kajti če bi ne bil prišel, če bi vas ne bil zadržal na poti v Limehouse — kdo ve, kaj bi se moglo zgoditi Mishim namreč, da Harris ni čist pri zdravi pameti. — Stisnila mu je roko in se mu tako molče zahvalila za vso skrb.

— Torej pojdeva v Ritz? — je ponovil svojo prošnjo. — Raje ne — nisem dobre volje. Najraje bi šla domov. — Odpeljem vas torej domov.

Ustavil je avto in oba sta vstopila. Sežela sta nekaj časa molče, dočim se je avto vedno bolj bližal palači zunanjega ministra Sallineya. Položil je roko na njeno ročico in v njegovo visoko veselje mu je ni umaknila. Držala jo je mirno, čutil je samo rahlo utiranje njenega srca skozi mehko kožo.

— Če bi vam bila kdaj potrebna moja pomoč, veste dobro, kje stanujem, gospodična Daisy.

Smeje jo je pogledal, Daisy je zardela. Oba sta pomislila na večer, ko je stala v njegovi sobi s samotresom v roki.

— In veste, da je moja edina želja pomagati vam? Upam, da ste prepričani o tem.

— Da — in to me veseli. Lahko bi se zgodilo... Vsa presenečena je začutila, kako jo je teh

nekaj dni zbližalo z možem, ki ga je tistega večera prvič videla.

Avto se je ustavil pred palačo, kjer sta že stala dva avtomobila. Bil se ni mogel ubraniti smeha. — Bogme, saj tu stoji moj avto. Dick se je pa res pozuril. Bodite tako prijazni in povejte mu, da sem vzel svoj avto.

— Takoj mu povem, — se je zasmeljal. — In — hvala za današnji dan.

Poljubil ji je roko in zašepetal prosoče: — Samo če bi mi hoteli zaupati.

— Saj vam zaupam.

Smeje mu je umaknila roko in izstopila. Ves srečen je občudoval njen krasičen nežen obraz in sloko, očarljivo postavbo. V njegovih očeh je bila najkrajšnje bitje na svetu.

Kar ga je prišla krepko za roke in se ozrla kakor hipnotizirana na drug avto, iz katerega je bil haš izstopil krepak, eleganten gospod. Stopal je po stopnišču v palačo.

Bil se je ozrl za njim, potem so se pa srečale njegove oči z Daisyinimi. Obema je odseval iz oči nemi in že je Daisy zašepetala z drhtečim glasom: — Princ Le Jing!

XIII.

Bil je priklimal. — Ali bi ne bilov bolje, da se odpeljeva naprej? — je predlagal hitro.

Za hip se je zdelo, da bo privrtila, potem se je pa ustavil njen pogled na palači, kjer so se bila

zaprla vrata za princem in odkimala je z glavo.

Bil je videl, kako je napela vse sile in se opogumila, potem se mu je pa prijazno nasmehnila, rekoč:

— Zbogom, advokat Morran, in še enkrat hvala. Bil se je spoštljivo priklonil. Še en nasmeh in že je hitela po stopnicah, kjer ji je sluga v naslednjem trenutku odprl vrata.

Bil je stal in zrl očaran za njo. Na pragu se je še enkrat obrnila in zleto se mu je, da vidi isti bolesten smehljaj dlogor njenih ust. Potem so se pa vrata zaprla za njo.

Bil Morran je skočil v svoj avto in se odpeljal domov.

Daisy je stopala počasi po hodnikih velikega, tihega doma rodbine Sallineyev. Vedno bolj jo je obhajal občutek negotovosti, nejasen, toda mučen. Morda prvič v svojem življenju je začutila v sebi željo storiti nekaj čisto obupnega.

Zakaj neki je leglo vse to na njo — samo zato — zato, ker...

Nedolžen svilen robec je pretrgala čez polj v navalu jeze na usodo, toda v istem hipu se je nasmehnila. V kabinetu pred seboj je zagledala Dicka in Violeto, kako sta se hitro poljubljala, skoraj tako, kakor je tiktakala velika stenska ur.

— Oprostita, da motim...

Daisy se je ustavila na pragu in ju smeje gledala.

— Nič se ni zgodilo — je zajekal Dick in že sta skočila narazen.